

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Peer to peer půjčky v České republice

Bc. Amina Ktatova

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Amina Ktatova

Podnikání a administrativa

Název práce

Peer to peer půjčky v České republice

Název anglicky

Peer-to-Peer Loans in the Czech Republic

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce bude představení a rozbor trhu s peer-to-peer půjčkami poskytovanými prostřednictvím vybraných českých platforem za pomoci investorů žadatelům o půjčku.

Metodika

Diplomová práce bude obsahovat teoretická a legislativní východiska pro vznik platformy, její fungování a rozvoj.

V teoretické části bude uvedena charakteristika peer-to-peer půjček, proces peer-to-peer úvěrování, investování a následně zhodnocení výhod a nevýhod pro investora a žadatele o půjčku.

V praktické části budou analyzovány a komparovány modelové investice u vybraných českých platforem.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

půjčka, Peer-to-peer půjčky, nebankovní organizace, úvěr, Zonky

Doporučené zdroje informací

MILNE, A., PARBOTEEAH, P. The Business Models and Economics of Peer-to-Peer Lending. 2016. ISBN 978-94-6138-526-0. [online]. Dostupné z:

<https://www.ceps.eu/system/files/ECRI%20RR17%20P2P%20Lending.pdf>

NACHER, P. Konec finančních negramotů v Čechách, aneb, Staré pravdy nerezaví: příslovími, přirovnáními, pořekadly, rčeními, lidovými moudry a citáty k větší finanční gramotnosti a sebevědomí, aneb, co nám teta Kateřina neřekla. Vydání druhé. Ilustroval Martin ZACH. Praha: Plot, 2017. ISBN 978-80-7428-311-6.

P2P půjčky. Jak chytit svoji investiční příležitost? [online]. 2016. Dostupné z:

<https://investree.cz/p2p-pujcky/>

RENTON, P. Understanding Peer to Peer Lending. In: LendAcademy.com. 2015, [online]. Dostupné z: <http://www.lendacademy.com/Understanding-Peer-to-Peer-Lending.pdf>

WALES, K. Peer-to-Peer Lending and Equity Crowdfunding: A Guide to the New Capital Markets for Job Creators, Investors, and Entrepreneurs. ABC-CLIO, 2017. ISBN 978-1-4408-5535-1

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jana Šturcová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2018

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 21. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Peer to peer půjčky v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní vedoucí mé diplomové práce Ing. Janě Šturcové, Ph.D. za cenné připomínky, trpělivost a odborné rady. Dále bych chtěla poděkovat své rodině za podporu při psaní této práce.

Peer to peer půjčky v České republice

Abstrakt

Tato diplomová práce vystihuje alternativní způsob úvěrování prostřednictvím platformou využívající koncept peer to peer, který je součástí fenoménu sdílené ekonomiky. Primární zaměření celé práce je představení a rozbor trhu s peer to peer půjčkami poskytovanými prostřednictvím vybraných českých platform. Teoretická část pokrývá historii a vývoj finančních služeb v oblasti úvěrování, rizika a výhody či nevýhody spojené s úvěrováním za využitím daného trendu. V praktické části jsou na základě modelových příkladů spočteny a porovnány podmínky využívání jednotlivých platform působících na českém finančním trhu. Práce může posloužit jako příručka pro žadatele o spotřebitelský úvěr nebo také pro zájemce o zhodnocení svých finančních prostředků.

Klíčová slova: peer to peer, úvěr, půjčka, sdílená ekonomika, P2P platforma

Peer-to-Peer Loans in the Czech Republic

Abstract

This diploma thesis describes an alternative way of lending through peer to peer platforms using the peer to peer concept which is a part of the shared economy phenomenon. The primary focus of the work is to present and analyze the peer to peer market loans provided by selected Czech platforms. The theoretical part covers the history and development of financial services in the area of lending, risks also presents advantages and disadvantages associated with lending according to the given trend. Practical part introduces the model examples which are used for calculation and comparison of the conditions for selected platforms operating on Czech financial market. The thesis can be used as a guide for consumer loan applicants and also for investors who are interested in valorization of their funds.

Keywords: peer to peer, loan, lending, sharing economy, P2P platform

Obsah

Úvod	9
1 Cíl práce a metodika	10
2 Teoretická část.....	12
2.1 Vymezení základních pojmů	12
2.2 Historie půjček	13
2.3 Historie a vývoj peer to peer	15
2.4 Klasifikace a druhy úvěrů.....	20
2.5 Princip fungování P2P platforem	22
2.6 Právní regulace P2P úvěrů	27
2.7 Rizikové faktory spojené s odvětvím P2P úvěrování.....	30
3 Praktická část	34
3.1 Platforma Zonky.....	34
3.2 Platforma Bankerat.....	45
3.3 Platforma Banking Online.....	53
3.4 Modelové příklady	61
3.4.1 Modelový příklad 1	61
3.4.2 Modelový příklad 2	65
3.4.3 Modelový příklad 3	70
4 Výsledky a diskuse	74
4.1 Zhodnocení.....	74
Závěr	76
Seznam použité literatury	77
Seznam tabulek	84
Seznam příloh.....	86

Úvod

Celosvětová finanční krize, jež vypukla v roce 2007, přinesla své následky do oblasti finančního chování jak jednotlivců, tak i finančních organizací. Banky začaly zpřísnovat své úvěrové podmínky, což pro mnoho jednotlivých spotřebitelů, malé a střední podniky znamenalo nemožnost dosáhnout na půjčku u tradiční bankovní instituce. Lidé začali hledat jiné cesty a způsoby půjčování peněz za lepších podmínek.

Tato situace na trhu vedla k finančním inovacím, obzvláště ve Spojených státech amerických a Velké Británii, které vyvinuly alternativu k bankovnímu úvěru, tzv. peer to peer úvěrování. Tento systém inovativního konceptu se rychle rozšířil jak v zemích vzniku, tak i v ostatních částech světa.

I Českou republiku postihly tyto změny v poskytování úvěrů. V posledních několika letech vzniklo v internetovém prostoru množství peer to peer platforem, spojujících lidi, kteří si chtějí zajistit úvěr za uspokojivou cenu a lidi, kteří mají zájem poskytnout finanční prostředky nebo hledají alternativní způsob investování.

Diplomová práce bude věnována problematice úvěrování prostřednictvím peer to peer platforem. Je rozdělena do dvou částí. Obsahem první části bude historie, vznik, vývoj a charakteristika fungování alternativního způsobu úvěrování prostřednictvím peer to peer platforem. Dále bude její součástí právní regulace a rizika spojená s peer to peer úvěrováním. Ve druhé části práce bude proveden rozbor vybraných platforem fungujících v České republice, mezi které patří Zonky, Banking Online a Bankerat. Především budou porovnána základní kritéria pro úvěrování, kterými jsou charakteristika platformy, podmínky jejího využívání, řízení rizik přes ověření dlužníka k zajištění věřitele a ceník služeb.

Na závěr práce bude provedena komparace uvedených portálů na bázi zvolených kritérií (modelových příkladů). Poté budou zhodnoceny výhody a nevýhody jednotlivých platforem pro zájemce o úvěr a pro investory.

Výsledky dané práce mohou být přínosné pro potenciální zájemce o využití úvěrování a investování prostřednictvím peer to peer platforem.

1 Cíl práce a metodika

Cíl práce

Cílem diplomové práce bude představení a rozbor trhu s peer to peer půjčkami poskytovanými prostřednictvím vybraných českých platforem za pomoci investorů žadatelům o půjčku.

Metodika

Diplomová práce vychází z předpokladu systematického zpracování teoretických východisek pro vytvoření vlastní práce. Teoretická východiska jsou zpracována na základě studia odborné literatury zaměřené na problematiku sdílené ekonomiky. Informace jsou čerpány i z právních norem, především ze zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru a z nového občanského zákoníku. Zpracováním teoretické části je upřesněn cíl diplomové práce a jeho následné dosažení v praktické části.

Ve vlastní práci je posouzeno fungování peer to peer platforem v České republice. Zkoumaný proces je srovnán s teoretickými východisky a zjištěné výstupy jsou v závěru práce vyhodnoceny a jsou uvedena doporučení pro uživatele peer to peer platforem.

V diplomové práci jsou využity metody analýzy a komparace.

Práce obsahuje teoretická a legislativní východiska pro vznik platformy, její fungování a rozvoj. V teoretické části je uvedena charakteristika peer to peer půjček, proces peer to peer úvěrování, investování a následně zhodnocení výhod a nevýhod pro investora a žadatele o půjčku. V praktické části jsou uvedeny a rozebrány (pomocí metody analýzy a komparace) modelové investice u vybraných českých platforem.

Pro výpočet v praktické části práci jsou využity vzorce z metodiky počítání splacení úvěru konstantními měsíčními splátkami.

Výpočet měsíční anuitní splátky

Daný typ splacení úvěru je především používán u spotřebitelských úvěrů. Jedná se o splacení úvěru stále stejnými platbami (anuitami), splatnými vždy na konci úrokového období při neměnné roční úrokové sazbě.

Měsíční splátka je vyjádřena následujícím vztahem:

$$a = D \frac{r}{1-(1+r)^{-n}} \quad (1)$$

kde:

- a anuita (výše měsíční splátka),
- D výše úvěru,
- r úroková sazba za úrokové období (měsíc)
- n počet anuitních splátek. (Radová, 2013)

Úroková sazba, kde úrokové období činí 1 měsíc, se vypočítá dle vztahu:

$$r = \frac{i/100}{12} \quad (2)$$

kde:

- i roční úroková sazba.

2 Teoretická část

Tato část práce je zaměřena na historii a vývoj procesu úvěrování. Přes rané formy půjček se dostane k moderním a digitálním formám úvěrů. Dále bude zaměřena na vznik a využití konceptu peer to peer v oblasti financí a bude zde vysvětlen princip fungování P2P platformem. Budou také uvedeny výhody a nevýhody úvěrování prostřednictvím P2P platformem jak z hlediska věřitele, tak i s hlediska dlužníka. V neposlední řadě budou probrány právní regulace a rizikové faktory spojené s odvětvím P2P úvěrování.

2.1 Vymezení základních pojmů

Úvěry a půjčky jsou běžnými finančními instrumenty pro domácnost a firmy, které poskytují bankovní i nebankovní instituce. Úvěrem se rozumí poskytnutí peněžní částky na určitou dobu za odměnu zvanou úrok. (Radová, 2013)

Rozdíl mezi úvěrem a půjčkou není příliš zásadní. Ovšem dle nového občanského zákoníku, který nabyl účinnosti 1. ledna 2014, pojem půjčka je nahrazen právním termínem zápůjčka. V souvislosti se změnou pojmu došlo také i ke změně v názvu smluvních stran. Věřitel se nově nazývá zapůjčitel a dlužník je přejmenován na vydlužitele. Samotná definice pojmu zápůjčka je vymezena v oddílu 6 § 2390 nového občanského zákoníku: *Přenechá-li zapůjčitel vydlužiteli zastupitelnou věc tak, aby ji užil podle libosti a po čase vrátil věc stejného druhu, vznikne smlouva o zápůjčce.* Dále v § 2392 téhož zákona je uvedeno, že zápůjčka může být peněžitého i nepeněžitého charakteru. Při peněžité zápůjčce je možné sjednat úroky.

Mezitím pojem úvěr je v novém občanském zákoníku definován v oddílu 6 § 2395: *Smlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.* Věřitel je ve smlouvě o úvěru pojmenován jako úvěrující a dlužník jako úvěrovaný.

Jednoduše lze konstatovat, že zápůjčka se nemusí týkat peněz a nemusí být spojena s úrokem, zatímco úvěr se vždy týká peněz a je spojen s úrokem. Zápůjčka je tak širším pojmem. Avšak často dochází k zaměňování těchto dvou pojmů jak ze strany občanů, tak i ze strany poskytovatelů úvěrů. Ale v rámci této práce nebudou dané rozdíly uvažovány a jako ekvivalent úvěru a zápůjčky bude používán výraz půjčka.

2.2 Historie půjček

Půjčky vznikly již v dávných dobách a doprovází lidstvo až do dnešní doby. S tímto pojmem se setkala většina lidské populace a stal se běžnou součástí každodenního života. Půjčky jsou spjaty s lidmi tak hluboce, že se vyvíjejí spolu s nimi a zcela jistě budou existovat, dokud bude lidstvo existovat.

Rané formy půjček

Systém půjček vznikl 1000 let před naším letopočtem v antickém Řecku a Římě. Jedna z nejstarších metod úvěrování byla provozována zastavárnami, kde zastavárník poskytl žadateli půjčku jen po uhrazení jistiny a tím snížil riziko věřitele. Většinou se jednalo o zástavu ekvivalentního množství zboží a teprve po jeho zástavě byla poskytnuta půjčka. V Zamindarském systému, který se vyvinul na Indickém subkontinentu, byly lidem poskytnuty peníze a ti, místo aby je spláceli, pracovali pro Zamindary (v perském jazyce doslova „vlastníci půdy“). Mlynáři půjčovali obyčejným farmářům, aby mohli pěstovat obilí, které mlynáři následně odkupovali pro svoje mlýny. (SivaShankar, 2016)

Nová éra úvěrování vznikla ke konci 18. století. V této době totiž vznikly stavební spořitelny, obvykle založené v hostinci nebo v kavárně.

První stavební spořitelna byla založena v Birminghamu v Anglickém království v roce 1775 Richardem Ketleym a nesla jeho jméno Ketley's Building Society, kde měsíční členské příspěvky financovaly výstavbu domů všech členů spořitelny. (Rex, 2017)

Na začátku 19. století byla založena spořitelna „The Philadelphia Saving Fund Society“ díky které i průměrný Američan dosáhl na poskytnutí půjčky nebo na spořicí účet. V roce 1932 Americký kongres vytvořil „Federal Home Loan Bank system“ jako podporu poskytování hypotečních úvěrů lokálními finančními institucemi a tím dal vzniknout nové éře hypotečního úvěrování. Později byl systém změněn na systém úvěru na nemovitost, kde lidé dostali půjčku s ručením na jejich nemovitosti. Od té doby systém půjček pokračuje udržitelným růstem a vyvíjí se spolu s rozvojem technologií. (Mason, 2015)

Moderní systém půjček

Systém půjček se dále vyvíjel společně s technologickým pokrokem, který byl integrován do bank a finančních institucí již od roku 1950. Vlády po celém světě vytvořily organizace jako RBI v Indii, Monetary Authority of Singapore (MAS) v Singapuru nebo Federal Reserve System v USA, aby mohly monitorovat a regulovat bankovní systém v jejich zemích. Banky a finanční instituce začaly nabízet různé druhy půjček na základě potřeby a účelu jejich zákazníků, například:

- **zajištěné půjčky.** Částka půjčky je poskytnuta na základě hodnoty předložené nemovitosti. Obvykle zajištěné půjčky jsou úvěry na bydlení, půjčky na auta atd.,
- **nezajištěné půjčky.** Jsou poskytovány pouze při zjištění bonity dlužníka. Pro tyto typy půjček nejsou potřebné žádné záruky. Obvykle jsou nezajištěné úvěry získány za vyšší úrokovou sazbu. Různé nezajištěné půjčky jsou kreditní karty, osobní půjčky, kontokorentní úvěry, firemní dluhopisy atd.,
- **půjčky s požadavkem.** Jsou krátkodobé úvěry, které nemají pevnou dobu splácení, ale mají pevnou úrokovou sazbu. Při tomto druhu půjčky může věřitel požádat dlužníka o okamžité splacení dluhu,
- **dotované půjčky.** Jsou vydávány s určitými výhodami pro dlužníka, jako je snížená úroková sazba. Ty jsou iniciovány vládou hlavně při poskytování úvěrů na vzdělávání a zemědělství,
- **koncesní půjčky.** Jsou poskytovány s nulovou úrokovou sazbou nebo s úrokovou sazbou nižší, než je tržní sazba. Tento typ půjček je poskytován zaměstnancům úvěrové instituce jako zaměstnanecké benefity. Také se může vyskytovat mezi různými zeměmi z důvodu podpory a rozvoje mezinárodních vztahů. (SivaShankar, 2016)

Digitalizace a budoucnost systému půjček

Digitální éra systému půjček se začala vyvíjet na přelomu 20. a 21. století. Bankovní a finanční služby byly transformovány do digitálního světa, což dalo možnost vzniknout cestě k digitálnímu systému půjček. Bylo vytvořeno mnoho finančních programů, aby byla redukována manuální práce a tím se tradiční proces změnil a vyvinul. Zavedení online a mobilního bankingu udělal proces úvěrování velice jednoduchým jak pro věřitele, tak

i pro dlužníka a dále možnost vzniknout i novým typům úvěrování jako peer to peer. Peer to peer úvěrování je jeden z mnoha druhů peer to peer interakce. Vzhledem k obsáhlému pojmu peer to peer je ucelená historie uvedena v samostatné kapitole, jež následuje po této kapitole.

2.3 Historie a vývoj peer to peer

Princip fungování peer to peer

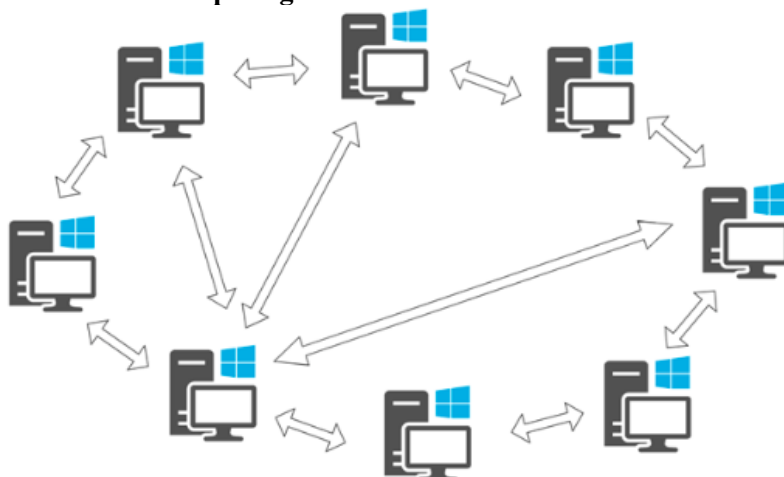
Jelikož je pojem peer to peer původem z technických oborů, je potřeba nejprve vysvětlit metodiku jeho fungování.

Termín peer to peer, nebo P2P jako zkrácená forma, jež se bude používat v této práci, odkazuje na počítačové sítě, které používají rozloženou architekturu. To znamená, že všechny počítače nebo zařízení, která jsou součástí sítě, sdílejí pracovní zatížení. Počítače nebo zařízení, která jsou součástí peer to peer sítě, jsou nazývána „peers“. Všechny peery v peer to peer síti si jsou sobě rovny. Žádný peer není zvýhodňovaný a není zde žádné centrální řídicí zařízení uvnitř sítě.

Lze konstatovat, že peer to peer sítě jsou jako socialistický systém ve světě výpočetní techniky, neboť každý peer je rovný všem ostatním a má stejná práva a povinnosti jako ostatní. Peery jsou současně jak klienty, tak i servery. (Neagu, 2017)

Peer to peer síť je jedna ze sítí, kde dva a více počítačů si sdílejí soubory a přístupy k jiným zařízením, jako jsou tiskárny, bez potřeby samostatného serverového počítače nebo softwaru. Je to také jedna z nejjednodušších sítí, která může být vytvořena jen dvěma počítači, které si mohou mezi sebou sdílet data. Obrázek 1 názorně ukazuje princip fungování P2P sítě.

Obrázek 1 Princip fungování P2P

Zdroj: <https://www.digitalcitizen.life>

Historie peer to peer konceptu

Moderní peer to peer koncept byl zpopularizován díky systému sdílení dat, jako aplikace Napster pro sdílení hudby, která vznikla v roce 1999. Peer to peer trend dovolil milionům uživatelů internetu se připojit nebo utvářet skupiny, které pak aktivně spolupracovaly s dalšími skupinami a spolu utvářely entity jako vyhledávací jednotky, virtuální superpočítače a souborové systémy. Základní koncept peer to peer operací byl předpověděn už v dřívějších softwarových a síťových diskuzích, které ukazují až do stanovení principů v „Request for Comments, RFC1 z roku 1969“.

Peer to peer síť je navržena okolo konceptu sobě rovných peer uzlů, najednou pracujících jako „klient“ a „server“ pro ostatní uzly v síti. Tento model síťového uspořádání se liší od modelu „klient–server“, kde komunikaci od a do uzlu zprostředkovává centrální server. (investopedia.com)

Vše lze shrnout tak, že peer to peer služba je decentralizovaná platforma, kde dva jednotlivci interagují přímo spolu bez zprostředkování třetí stranou. Místo toho, aby nakupující a prodávající použili tržiště, provedou transakci mezi sebou přes P2P službu.

Počátky využití P2P konceptu

Rozšíření internetu a jeho schopnosti podpory zprostředkování dat mezi uživateli dále vedlo ke vzniku množství více specifických P2P aktivit a služeb. Jedna z prvních služeb, která se prosadila celosvětově okolo přelomu milénia, bylo P2P sdílení souborů,

kde uživatel po instalaci specifického softwaru na svůj počítač se mohl přímo připojit k jinému uživateli na síti s podobným softwarem za účelem sdílení fotek, hudebních souborů, filmů nebo her.

Toto široké rozšíření P2P sdílení souborů masivně zpopularizované službami jako Napster, DC++ a v poslední době velice oblíbeným BitTorrentem mělo obrovský dopad na hudební a filmový průmysl, zvláště pak na prodej CD a DVD nosičů, které byly časem odsunuty z P2P modelu na streamovací služby jako Spotify nebo Netflix. Jestli výsledný dopad na tento průmysl byl negativní, nebo pozitivní je diskutabilní a spíše záleží na úhlu pohledu, je ale jasné, že hudební a filmový průmysl od uvedení P2P sdílení v roce 1999 byl od základů transformován. Nastává tedy otázka, zda příchod P2P finančních platforem způsobí stejnou transformaci ve finančním sektoru. (Milne, Parboteeah, 2016)

Využití konceptu P2P ve financích

V rámci konceptu P2P vznikl pojem P2P ekonomika nebo často též nazývaná sdílená ekonomika. Obecně ji lze chápat jako upřednostňování přístupu ke zboží dlouhodobé spotřeby a výrobním faktorům za pomoci digitálních platforem než vlastnictví tohoto zboží a výrobních faktorů.

V širším smyslu je tato ekonomika charakteristická tím, že subjekty si zdroje (materiální i nemateriální) či zboží dlouhodobé spotřeby navzájem vyměňují, pronajímají, půjčují, eventuálně sdílejí. Subjekty, které mají zájem využívat zboží, upřednostňují formu krátkodobého vlastnictví nad dlouhodobým vlastnictvím. Tím docílí využití požadovaného zboží bez nutnosti vlastnictví.

Trend sdílené ekonomiky lze pozorovat v několika odvětvích:

- P2P ubytování umožňuje domácnosti pronajmout nevyužitý prostor přímo cílovým zájemcům. V daném odvětví velký úspěch zaznamenává služba Airbnb.
- P2P doprava poskytuje možnost sdílet dopravní prostředky nebo parkovací místo s ostatními. V tomto odvětví jsou populární sdílené taxislužby Uber a Lyft.
- P2P finance propojuje jednotlivce či skupiny za účelem poskytnutí nebo zhodnocení svých finančních prostředků.

Dle údajů, poskytnutých Brookings Institute (Yaraghi, Ravi, 2017), privátní osobní vozidla jsou z 95 % nevyužita po dobu jejich životnosti. Podobné statistiky vykazují i Airbnb, které ukazují na výhodu oproti hotelovému ubytování, kdy vlastníci domů využívají k výdělku nadbytečné ložnice ve svých domovech. Ceny Airbnb jsou dle statistik v porovnání o 30 – 60 % levnější, než hotelové ceny napříč celým světem.

P2P úvěrování ve světě

P2P úvěrování je metoda financování úvěru která umožňuje jednotlivci si půjčit peníze bez použití oficiální finanční instituce jako prostředníka. Tato forma úvěrování odstraní prostředníka z procesu, ale na druhou stranu tento způsob zabere více času, úsilí a rizik než klasické „půjčky na dřevě“.

P2P úvěrování začalo jako relativně jednoduchý systém pro zprostředkování půjček online mezi jednotlivci, ale od té doby se vyvinul do komplexního ekosystému technologií, institucí a startupů. V dnešní době se vlastně termín „peer to peer“ vytvořený pro finanční odvětví stává nedostatečným a místo něho se stále více začíná používat pojem „půjčkový trh“ (v anglickém jazyce „marketplace lending“). Při svém vzniku si mohli zájemci o půjčku půjčit od mnoha drobných investorů. Avšak v dnešní době většina P2P půjček je koupena velkými investory jako jsou banky, hedgeové fondy nebo společnosti pro správu majetku. Vstup těchto investorů motivovalo mnoho startupů a dalších hráčů na trhu k provozování bankovního poradenství, analýz dat poskytnutých půjček a automatizaci celého systému. Příslib odstranění prostředníků, nebo odstranění bank z rovnice dalo šanci jiným prostředníkům zaujmout jejich místo. (Mateescu, 2015)

Požadavky na větší regulaci alternativních spotřebitelských úvěrů se zaměřily na větší sledování přesnosti dat při upisování a dodržování dalších faktorů.

Samotná historie P2P půjček může být vypátrána ke vzniku dvou společností, společností Zopa v roce 2005 ve Velké Británii a společností Prosper v roce 2006 v USA. Obě společnosti zprostředkovávají P2P půjčky kde věřitelé a dlužníci mohli obejít banky a jednat spolu na centrálním tržišti. Chris Larsen, spoluzakladatel společnosti Prosper, popsal jejich služby jako „Peněžní eBay“. K dnešnímu dni Prosper hlásí 2 miliony uživatelů a celková výše půjček dosahuje 6 miliard dolarů. Od roku 2005 se počet společností mnohonásobně rozrostl.

Vedle P2P půjček se paralelně rozvíjely další nové alternativní služby vybočující

z tradičních bankovních a kapitálových trhů, které vycházejí také z P2P principu. Mezi nejznámější patří následující služby. (Milne, Parboteeah, 2016)

1. „Crowdfunding“, kde je vybírána určitá peněžní suma, která je vybrána (složena) mnoha malými příspěvky poskytnutých jedinci, na specifický projekt.
2. Alternativní směnárny cizích měn, kde jedinci si mohou směnit zahraniční měny bez použití banky.
3. Nebankovní slevy na faktury, kde malé společnosti si mohou vylepšit svůj cash flow zajištěním záloh investorů proti splatným fakturám.
4. Kryptoměny jako Bitcoin nebo Ethereum, které podporují okamžité online platby v digitálních měnách bez centrálního emitenta. Nezávislost na finančních institucích, vládách a centrálních bankách je hlavní znak kryptoměn.

Poskytování P2P půjček se provádí prostřednictvím peer to peer platformy. P2P platformou se tedy rozumí prostředí, ve kterém se setkávají ti, kteří potřebují finanční zdroje s těmi, kteří chtějí zhodnotit své volné peněžní prostředky. Toto prostředí je podobné tržišti. Úlohou P2P platformy je tedy zajištění celého procesu úvěrování od začátku do konce. Podrobněji bude způsob fungování P2P platformy rozebrán v kapitole 2.5.

P2P úvěrování v ČR

I Česká republika neunikla fenoménu P2P půjček, který se zde objevil v roce 2010 a od tohoto roku rychle roste.

Mezi prvními na území České republiky začal s P2P úvěrováním internetový portál Bankerat v roce 2010. Platforma Bankerat.cz funguje jako aukční portál pro poskytování a správu P2P půjček do dnešních dnů. Dle svých slov (bankerat.cz, 2018) jejich úspěch byl založen na skloubení práce odborníků ve finančním sektoru a nových technologií.

Až v roce 2015 začala společnost Bankerat konkurovat platforma Zonky o které je slyšet nejvíce i díky masivní mediální kampani. Za projektem Zonky stojí společnost Home Credit, která patří do skupiny PPF Petra Kellnera avšak až do dubna 2017 byla Zonky spravována na základě správcovské smlouvy starupovým inkubátorem CreativeDock. Jen za první rok fungování platformy si lidé navzájem vypůjčili

600 miliónů korun. V roce 2017 to byly již 2 miliardy, na které se dohromady složilo 16070 investorů.

Ve stejné době se objevila i platforma Bondster.com, která zprostředkovává investice do půjček poskytnutých různými společnostmi a zároveň provozuje i portál pujcujemefirme.cz, který funguje jako aukční portál pro poskytnutí přímých úvěrů firmám a podnikatelům.

V České republice působí také platformy, které byly původně založeny v zahraničí a otevřely své pobočky později. Mezi které patří portál Žlutý meloun, který byl založen v roce 2012 na Slovenku a v České republice působí až od roku 2016. Dále lze zmínit platformu FinBee, která byla založena v roce 2015 v Litvě, ale ještě v ten samý rok začala působit i v České republice.

Avšak ne všechny platformy byly úspěšné. Jedna z platforem, která přes silný start v roce 2015 si nedokázala udržet místo na trhu byla společnost Benefi.cz. Na začátku roku 2017 tuto platformu zasáhl prudký pokles v množství poskytnutých půjček, což dále vedlo k omezení služeb a dalším provozním problémům. Od 1. března 2017 v souvislosti s novelou zákona o spotřebitelském úvěru pozastavilo svou činnost. Už přestala nabízet nové investice do úvěrů a úvěry obecně, ale jen vybírá splátky starých úvěrů a posílá je investorům. (finance.cz)

2.4 Klasifikace a druhy úvěrů

Na trhu úvěrů je možné se setkat s různým členěním a variací tohoto finančního instrumentu v závislosti na různých kritériích. Nejčastěji se úvěry člení dle subjektu poskytujícího úvěr, účelu, doby splatnosti, zajištění a měny.

Dle poskytovatele úvěru se rozlišují:

- bankovní úvěr, kde věřitelem může být banka nebo družstevní záložna,
- nebankovní úvěr je poskytován nebankovními organizacemi, které mají kapitál a chtějí ho půjčovat,
- peer to peer úvěr je poskytován prostřednictvím peer to peer platformy, kde věřitelem může být fyzická osoba, která je ochotná zhodnotit své finance.

Dle účelovosti se rozlišují úvěry:

- účelový úvěr je charakteristický tím, že věřitel předem zná účel, na který se půjčují finanční zdroje. Nejčastější účelové úvěry jsou úvěry na bydlení.

Obvykle díky účelovosti jsou úvěry levnější, mají nižší úrokovou sazbu, ale nemusí to být pravidlem,

- neúčelový úvěr je typický tím, že není nutné prokazovat účel použití peněžních prostředků. Tyto úvěry jsou pro poskytovatele považovány za více rizikové, a proto úroková sazba může být vyšší než v případě účelového úvěru. (Janda, 2013)

Dle měny se rozlišují úvěry, jež mohou být poskytovány v tuzemské nebo zahraniční měně. Avšak s úvěry poskytnutými v zahraniční měně může být spojena řada dodatečných rizik, jako je politické riziko, změna kurzu a další.

ČNB rozděluje klientské úvěry podle ukazatelů, mezi které patří ekonomický sektor, časové hledisko, ekonomická činnost a typ úvěru. (ČNB, 2018)

Podle časového hlediska se rozlišují úvěry:

- krátkodobé s dobou splatnosti nepřesahující jeden rok,
- střednědobé, kdy doba splatnosti se pohybuje od jednoho roku do čtyř let,
- dlouhodobé s dobou splatnosti nad 4 roky.

Podle druhového hlediska ČNB rozděluje úvěry na:

- spotřební úvěry, do nichž spadají kontokorentní a debetní zůstatky na běžných účtech, spotřebitelské účelové úvěry na zboží a služby, spotřebitelské neúčelové úvěry,
- úvěry na bydlení zahrnují hypoteční úvěry na bytové nemovitosti, standardní úvěry ze stavebního spoření, úvěry na obytné nemovitosti k podnikatelským účelům,
- hypoteční úvěry na nebytové nemovitosti zahrnují hypoteční úvěry poskytnuté klientům k financování investic do nebytových nemovitostí,
- ostatní úvěry celkem. Do daného typu úvěrů jsou zahrnuté například investiční úvěry, úvěry na oběžná aktiva, úvěry na obchodní pohledávky.

Stejně jako u bankovních institucí mají některé P2P platformy rozdělené půjčky do několika kategorií. Nejrozšířenější druhy úvěrů jsou podnikatelské, spotřebitelské a hypoteční. Nicméně nejčastější způsob kategorizace úvěrů je podle účelovosti. P2P platformy nabízejí možnost financování jak pro fyzické, tak pro právnické osoby. Úvěry lze kategorizovat podle účelu, na který si žadatelé půjčují finanční prostředky. Ačkoliv

odvětví P2P úvěrování je relativně nové na českém finančním trhu, podíl P2P úvěrů, ve srovnání se spotřebitelskými úvěry poskytnutými bankami, je velký.

P2P platformy, zaměřené na půjčky fyzickým osobám, v drtivé většině poskytují úvěry spotřebitelské, v menší míře podnikatelské a hypoteční úvěry, a jen sporadicky takzvané studentské úvěry, které by mohly sloužit pro financování studia v případech, kdy si student nemůže zapůjčit standardní cestou v bance nebo získat stipendium v rámci různých podpůrných programů.

U platforem, zaměřených na zprostředkování půjček podnikatelským subjektům lze rozlišit několik druhů půjček. V závislosti na účelu čerpaní finančních prostředků, lze například uvést úvěry na nákup a renovaci nemovitosti nebo na splacení či refinancování úvěru v době splatnosti.

Mezi portály poskytující úvěry nepodnikajícím fyzickým osobám nejčastěji uváděným důvodem žádosti je refinancování půjčky a drahých úvěru. Dalšími důvody zájmu o půjčku tvoří koupě auta a rekonstrukce bydlení. Hypoteční úvěry představují malý podíl z celkového počtu poskytnutých úvěrů.

2.5 Princip fungování P2P platforem

P2P půjčky poskytují žadatelům jiné osoby – investoři. Mezi žadatelem o půjčku a investorem stojí platforma. P2P platforma slouží jako prostředník mezi zájemcem o úvěr a investorem, jímž je soukromá osoba, která má zájem zhodnotit své finanční prostředky.

P2P platformy mají obecně následující úkoly.

- Propojení investorů (potenciálních věřitelů) a žadatelů o půjčku (potenciálních dlužníků).
- Zprostředkování platební služby pro investory a žadatele skrze svoji platformu tím, že zajistí přesun peněz mezi dlužníkem a věřitelem.
- Ověření identifikace žadatele, případně posouzení bonity žadatele, určení úrokové sazby a stanovení úvěrového ratingu čili hodnoty, jenž ukazuje pravděpodobnost, že dlužník přestane splácet.
- Příprava smluvní dokumentace v souladu se zákony.
- Správa aukcí půjček a informování účastníků o průběhu.
- Vedení administrativy, jako je poplatek za upomínky, vedení záznamu o splátkách, o čerpání půjčky a další.

- Poskytnutí základního právního servisu tím, že dohlíží na řádné splácení půjčky a případně řídí vymáhání pohledávek od neplatičů.

Samotné hledání investorů nejčastěji probíhá formou internetové aukce. Potenciální dlužník zadá částku, dobu splácení a maximální úrok, který je ochotný akceptovat – obvykle platí, že investoři mohou nabízet úrok pouze nižší nebo stejný. Existují ale i platformy, kde o úroku nerozhoduje dlužník ani investor. P2P platforma rozřazuje zájemce o půjčku do několika ratingových skupin, z nichž každá má předem stanovenou úrokovou sazbu.

V některých případech je potřeba ke schválení úvěru pro financování celé požadované částky, v jiných případech lze vybrat i méně. Rozdílná jsou i pravidla pro počet investorů. Některé platformy požadují pro investování jedné půjčky několika investory, jinde stačí pouze jediný věřitel ochotný pokrýt celou částku. (Veselíková, 2017)

Výnosy P2P platforem

Funkce P2P portálů spočívá ve spojení dvou stran, jedna z nich potřebuje zdroj peněz a druhá chce své peníze zhodnotit. Za poskytnuté služby ovšem platformy vybírají poplatky. Ty jsou buď jednorázové, nebo z každé splátky. Každá platforma má odlišnou výši poplatku, ten závisí na rizikové skupině žadatele.

Poplatek se vybírá jak od žadatele o půjčku, tak i od poskytovatele půjčky. U žadatele je většinou výše poplatku stržena ze sumy poskytnuté půjčky. Investor platí poplatek za správu investice, ve kterém je zahrnuto zprostředkování platebního styku, ověřování žadatelů, administrace úvěru. V případě vymáhání dluhu je služba zpoplatněna dalším poplatkem, jehož výše je určena platformou.

Proces úvěrování a investování

Aby si žadatel o půjčku mohl o finanční prostředky vůbec požádat, nejprve se musí na P2P platformě zaregistrovat. Pro úspěšnou registraci musí splňovat několik základních podmínek, mezi které patří například minimální věk žadatele, který činí 18 let, osobní bankovní účet a české státní občanství, případně trvalý pobyt pro osoby z jiných zemí, které přebývají na území ČR. Dále je třeba verifikovat svoji identitu dvěma doklady, které musí být nahrány do systému, jedním z dokladů má být občanský průkaz. A neposledně je třeba doložit svůj finanční příjem například výpisem z bankovního účtu.

Platforma následně vše zkontroluje a porovná s dalšími informacemi, které má k dispozici například z databáze neplatičů, centrální evidence exekucí a podobně. Pokud se nakonec žadatel nejeví jako příliš rizikový, dostane od systému rating s příslušným úrokem. Celý proces trvá přibližně 48 hodin. Poté už může žadatel podat svoji žádost o půjčku, poskytne informace o účelu a platforma následně žádost zveřejní formou aukce na takzvaném tržišti zájemců o půjčku. Žadateli o půjčku zbývá jen čekat, až se na jeho poptávku složí investoři. To obvykle trvá dalších 48 hodin. V ideálním případě tak může žadatel obdržet požadovaný úvěr během 4 dnů. (skrblik.cz)

Na úvěr se mohou skládat i desítky lidí napříč celou Českou republikou. Ale i v tomto případě žadatel o půjčku bude splácet pouze jednu měsíční splátku, následně platforma bude automaticky přerozdělovat veškeré peníze. Důležité je poznamenat, že každý žadatel o půjčku vystupuje na platformě jen pod pseudonymem a investoři neznají jeho skutečnou identitu. Veškeré osobní informace drží pouze P2P platforma. Investoři vidí pouze pseudonym, výši poptávky, lokalitu (kraj) a účel půjčky, který žadatel popsal ve své žádosti.

Pokud jde o investora, neboli osobu, která je ochotna půjčit své volné peněžní prostředky, tak se pro uskutečnění dané operace musí také nejdříve registrovat na platformě, pomocí které hodlá realizovat zamýšlenou investici. Provedením registrace si pak investor vytvoří uživatelský účet, na který následně může převést peněžní prostředky, které chce investovat. Po úspěšné registraci se investor dle svého uvážení může zapojit do libovolné aukce dle výběru, kam chce investovat. Platforma nabídne investorovi půjčky, do kterých může investovat podle míry rizika a výnosu. Investoři zpravidla vybírají půjčky dle svoji vlastní strategie, resp. jimi požadovaném poměru likvidity, rizika a výnosnosti. Mohou investovat buď manuálním výběrem každé půjčky zvlášť, nebo využitím automatických investičních systémů, které investují podle předem zvolených kritérií. (okfin.cz)

Řada P2P platforem také nabízí investorům nástroj pro investování – tzv. Auto Invest. Tento nástroj dokáže sám investovat do půjček, dle předem zadaných kritérií, která si investor nastaví. Kritéria se liší platforma od platformy, ale převážně reflektují oblíbenost nabízených produktů. Na některých platformách jsou všeobecně oblíbené krátkodobé úvěry s garancí, zatímco na jiných portálech existuje celá škála ratingů a lidé investují do žádostí s vysokým ratingem a vidinou lukrativního výnosu spolu s nízkou

mírou nesplacení. Některé mezinárodní platformy nabízejí možnost investovat napříč měnami nebo státy. (Rosulek, 2017)

Podmínky úroku a výše investice do jedné půjčky se na jednotlivých platformách liší. Podrobněji bude tato problematika probrána v praktické části této práce.

Při zvažování žádosti o úvěr či při výběru platformy by každý žadatel o půjčku měl zohlednit několik faktorů, jako je výše úrokové sazby či výše měsíční splátky, ale neměl by zapomenout i na ukazatel RPSN, který hodnotí celkovou nákladovost úvěru. (Šoba, Širůček, 2017)

Definici roční procentní sazby nákladů uvádí zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru v § 3 odstavci 2 písm. b), podle kterého se tímto ukazatelem rozumí *celkové náklady spotřebitelského úvěru vyjádřené jako roční procento z celkové výše spotřebitelského úvěru, které se počítá podle vzorce uvedeného v příloze č. 1 k tomuto zákonu*. Celkovými náklady spotřebitelského úvěru se potom dle § 3 odstavce 2 písm. d) téhož zákona se rozumí *veškeré náklady včetně úroků, provizí, daní, poplatků nebo jiných obdobných peněžitých plnění a veškerých dalších plateb, které spotřebitel musí zaplatit v souvislosti se spotřebitelským úvěrem a které jsou poskytovateli známy, s výjimkou nákladů na notáře*. To znamená, že RPSN zahrnuje všechny náklady spojené s úvěrem a žadatel může lépe vyhodnotit výhodnost či nevýhodnost podmínek u dané platformy. Obecně platí, čím je hodnota RPSN vyšší, tím je úvěr pro žadatele méně výhodný.

Výhody a nevýhody P2P úvěrování

P2P úvěrování má své výhody i nevýhody jak z hlediska žadatele, tak i z pohledu investora. (Ojukotola, 2018)

Výhody P2P úvěrování z hlediska žadatele o půjčku

- P2P Platformy pomáhají získat půjčku těm, jimž bankovní instituce odmítají poskytnutí úvěru z důvodu nepravidelného příjmu nebo dalších důvodů.
- Obvykle je proces vyřízení půjčky rychlejší a někdy i levnější než u bank.
- Některé P2P platformy mají relativně nižší úrokové sazby v porovnání s některými tradičními finančními institucemi.

- Úrokové sazby a měsíční splátky jsou zafixovány po celou dobu splácení úvěru.
- U většiny platformem neexistují poplatky za předčasné splacení úvěru.
- Lze zažádat o další půjčku, pokud se předešlá půjčka v pořádku hradí.
- Setrvání v anonymitě vůči poskytovatelům úvěru.

Nevýhody P2P úvěrování z hlediska žadatele o půjčku

- Na některých platformách jsou vyloučeni žadatelé, které nesplňují podmínky a obdrží tzv. nízké scóre. Tímto krokem tak platforma selektuje rizikové žadatele.
- Existuje pravděpodobnost, že dlužník získá úvěr s vysokou úrokovou sazbou, pokud obdrží nízké skóre od platformy.
- Na dosáhnutí půjčky od P2P poskytovatele je obvykle nutno uhradit zprostředkovatelský poplatek ve výši 1 – 5 % z výše úvěru.
- V případě předčasného splacení na žádost dlužníka, může být dlužník nucen svůj dluh určitou dobu splácet, než mu bude povoleno uhradit vše najednou.
- Čas k obdržení úvěru závisí na tom, jak rychle se investoři složí na danou půjčku. K tomu je nutno připočítat čas na zpracování úvěru.
- Ani zveřejnění žádosti na tržišti nemůže být garancí, že půjčka bude profinancována.

Výhody P2P úvěrování z hlediska investora

- Investor může začít investovat s velmi nízkou počáteční investicí.
- Zpravidla u P2P půjček jsou vyšší výnosy z investic než u spořicího účtu.
- Investor pravidelně obdrží měsíční platby jak jistiny, tak úroků, tak jak dlužníci splácí své půjčky.
- Investor má možnost investovat do různých půjček v závislosti na rizikovosti a výnosnosti. Dále má možnost diverzifikovat své finanční prostředky napříč mnoha úvěry, a tím i snižovat své riziko.

Nevýhody P2P úvěrování z hlediska investora

- Potenciálně velké riziko spojené s dlužníky s nízkým scóre.

- Jelikož se jedná o výnos z investic, investor musí platit daně z výnosů P2P portfolia.
- Platformy mohou strhávat vysoké poplatky za správu investice.

2.6 Právní regulace P2P úvěrů

Vzhledem k tomu, že trh peer to peer půjček v České republice je poměrně nový, neexistuje zatím přímá regulace P2P platform, nicméně podle aktuálního znění zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, který nabyl účinnosti dne 1. prosince 2016, všichni poskytovatelé nebankovních úvěrů musí mít licenci od České národní banky. Do této doby k provozování P2P platform bylo potřeba získat živnostenské oprávnění s předmětem podnikání „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“. V některých případech bylo nutné se registrovat jako platební instituce malého rozsahu u ČNB. Avšak v souvislosti s přijetím zákona č. 258/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o spotřebitelském úvěru, byla zrušena vázaná živnost s předmětem podnikání „Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“. Nově je poskytování a zprostředkování spotřebitelského úvěru upraveno jako zvláštní regulovaná činnost na finančním trhu a udělování oprávnění k této činnosti je svěřeno České národní bance.

Dříve poskytovatelé P2P půjček v České republice byli vedeni u České národní banky jako poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu. Podle § 58 odstavce 1 zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku *poskytovatel platebních služeb malého rozsahu je ten, kdo je oprávněn poskytovat platební služby na základě povolení k činnosti poskytovatele platebních služeb malého rozsahu, které mu udělila Česká národní banka*. Tyto subjekty mohou poskytovat platební služby, pokud měsíční průměr částek provedených platebních transakcí v České republice za posledních 12 měsíců nepřesáhne částku odpovídající 3 milionům eur.

Dne 13. ledna 2018 vstoupil v účinnost nový zákon o platebním styku, který do českého právního řádu zařadil pravidla zejména z nové evropské směrnice o platebních službách na vnitřním trhu. Nový zákon o platebním styku přinesl několik významných změn, a to například změnu registračního principu u oprávnění k činnosti poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu na princip povolovací a rozšíření požadavků pro udělení licencí. (Tejnský, 2018)

Do 13. října 2018 byli všichni poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu a vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu povinni České národní bance doložit, že splňují podmínky pro udělení povolení k činnosti dle nového zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku. Tato povinnost je upravena v § 266 a 267 zákona o platebním styku. Doložení splnění podmínek je též někdy nazýváno jako přelicencování. (Schejbal, 2018)

Platformy poskytující spotřebitelské úvěry se musí řídit zákonem o spotřebitelském úvěru, který definuje nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru jako právnickou osobu, která *je oprávněna poskytovat spotřebitelský úvěr na základě oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které jí udělila Česká národní banka.*

Česká národní banka také převzala dohled nad poskytovateli nebankovních půjček od České obchodní inspekce, což jí mělo umožnit lepší orientaci na trhu. Dále také Česká národní banka začala spravovat i registr všech subjektů, který je přístupný veřejnosti. V registru lze dohledat data o konkrétním poskytovateli či zprostředkovateli a případných pokutách jim udělených. Centrální banka však dohlíží pouze na licencované subjekty.

Zákon č. 257/2016 Sb. v § 10 odstavci 1, písm. a) až k) definuje podmínky pro udělení oprávnění k činnosti. Nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru dostane licenci od ČNB pokud:

- je akciovou společností, evropskou společností, nebo společností s ručeným omezením a daná společnost má zřízenou dozorčí radu,
- má sídlo na území České republiky a splňuje požadavky na výkon činnosti podle § 15 tohoto zákona,
- je odborně způsobilý a důvěryhodný, podmínky důvěryhodnosti musí splňovat i osoba žadatele, odbornou znalost musí prokázat i prodejci či zprostředkovatelé úvěrů,
- má průhledný a nezávadný původ finančních zdrojů; podmínku průhledného a nezávadného původu finančních zdrojů musí splňovat i osoba žadatele a má počáteční kapitál alespoň ve výši stanovené tímto zákonem, která činí 20 mil. Kč,
- je jeho plán obchodní činnosti v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů podložený reálnými ekonomickými propočty,
- návrh pravidel jednání se zájemci o uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru splňuje požadavky stanovené tímto zákonem,

- údaje uvedené v žádosti umožňují identifikaci žadatele v příslušném základním registru.

Nebankovní subjekty, které dříve působily na úvěrovém trhu, měly do 1. března 2017 podat žádost o licenci ČNB. Od tohoto data všichni, kteří si o licenci zažádali, podnikali v provizorním režimu takzvaného přechodného období, v rámci kterého mohli vykonávat svoji činnost dál za podmínek stanovených zákonem až do 1. června 2018, neboť na rozhodnutí o udělení oprávnění k činnosti, na základě přijaté žádosti, centrální banka dle § 169 zákona o spotřebitelském úvěru měla lhůtu 15 měsíců. (Novák, 2018)

Žadatelé, kteří podali žádost až po 1. březnu 2017, nesměli v přechodném období do vydání povolení ČNB zprostředkovávat spotřebitelské úvěry na základě svého dosavadního živnostenského oprávnění.

Společnost, která neobdržela licenci od ČNB do začátku června 2018, mohla nadále pouze vybírat splátky od současných klientů. Každá společnost, které ČNB odmítla udělit licenci, mohla ihned v červnu 2018 zažádat o licenci znovu. Ale i v tomto případě platilo, že do rozhodnutí, na které ČNB má až čtyři měsíce, nesměla taková společnost půjčovat peníze a poskytovat další úvěry.

Pokud se poskytovatel bez licence nepokusil získat licenci u ČNB ještě jednou, musel svou činnost ukončit. Stávající pohledávky z nedoplatených půjček mohl buď dovybrat sám, nebo je odprodat. O tom však klient vždy musel být informován.

Zákon o spotřebitelském úvěru také zpřísnil podmínky pro poskytování úvěrů. Nařídil povinnost posoudit schopnost spotřebitele splácet úvěr, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních úvěrů. Dále také zvýšil odpovědnost poskytovatelů úvěrů a posílil postavení spotřebitelů na finančním trhu tím, že určil horní hranici pokuty za pozdní splácení. To se vztahuje na všechny typy úvěrů a půjček, včetně mikropůjček do 5000 Kč. (Kajlíková, 2016)

Před uvedením zákona v účinnost bylo dle odhadů aktivních 55 000 poskytovatelů či zprostředkovatelů úvěrů. Ke dni 1. června 2018 bylo uděleno 85 licencí pro nebankovní poskytovatele spotřebitelských úvěrů. Celý trh úvěrů se tedy díky tomuto zákonu značně zredukoval.

2.7 Rizikové faktory spojené s odvětvím P2P úvěrování

Při investicích vždy existuje míra nejistoty a rizika. Stejně jako u každé investice nesou i investice prostřednictvím P2P platformem určitou míru rizika. Rizika se týkají především investorů. Jedná se o zvýšené riziko pro věřitele v případě vědomého i nevědomého poskytnutí úvěru předlužené osobě či dlužníkovi v exekuci. Nemusí se pouze jednat o tyto extrémní případy. Opomenout nelze ani riziko selhání v podobě podnikatele, který nemá dobře promyšlený podnikatelský plán.

V bankovním sektoru riziko nesou banky, které však mají relativně propracovaný systém regulace a rizikovým klientům úvěr neposkytují. Při poskytnutí úvěru přes P2P platformu a případným krachem podniku bude postižen jak dlužník a tím i jeho domácnost, tak i domácnost věřitele. P2P financování tak představuje přesun rizika z banky na domácnosti. Avšak rizika nemusí plynout jen ze strany žadatele o půjčku. Ke znehodnocení financí může investory dovést i krach samotné peer to peer platformy. (Říhová, 2017)

V této kapitole budou rozebrána rizika, která mohou nastat v odvětví peer to peer úvěrování.

Úvěrové riziko a riziko nesplácení dlužníka

Vždy existuje možnost, že dlužník neprovede budoucí plánované platby a v důsledku toho může investor přijít o provedenou investici, ať už zcela, nebo zčásti. Případná výše možné ztráty závisí na typu půjčky. Například, pokud dojde k nezaplacení u zajištěné půjčky, jako je hypoteční úvěr nebo půjčka zajištěná autem, bylo by splacení půjčky nejdříve realizováno zástavou úvěrovaného majetku a až poté by bylo vynaloženo úsilí získat neuhrazenou částku od dlužníka. Prodej zastaveného majetku většinou vede ke snížení finanční ztráty, pokud vůbec k nějaké dojde. V případě nezajištěné půjčky bude splacení záviset na úspěšném získání neuhrazené částky od dlužníka, což může vést k vyšší případné ztrátě než ve srovnání se zajištěnou půjčkou.

Jednou z možností minimalizace úvěrového rizika je provedení investice do půjček s garancí zpětného odkoupení (Buyback Guarantee). Tímto procesem dochází k eliminaci možnosti ztráty z jednotlivých investic, neboť by půjčka byla poskytovatelem půjčky odkoupena zpět za předem určenou cenu. Investor však ještě může čelit možnosti

nesplnění této garance ze strany poskytovatele půjčky, který nemusí být schopen svou záruku dodržet. (mintos.com)

Další možností ke snížení rizika nezaplacením se investorům doporučuje diverzifikovat své investice do více půjček. Tím se míra rizika rozdělí do více částí, takže v případě nesplnění jednoho či více dlužníků, investor nepřijde o celou investici.

Aby se hrozba rizika minimalizovala, některé platformy provozují i takzvaný *credit risk systém*. To je komplexní systém, který monitoruje u dlužníků jejich bonitu a její případné výkyvy. Na základě získaných informací platforma nabízí zájemcům o půjčku odpovídající podmínky.

Při investování do podniků je důležité sledovat jejich rizikovost z pohledu vložených finančních prostředků. V České republice se pro hodnocení investičního rizika používá iRating CRIF (Czech Credit Bureau) jako profesionální a nestranný pohled na finanční zdraví firem. Ratingový model CRIF vyvinul na českém finančním trhu hodnotící modely různých typů subjektů především pro bankovní a finanční sektor. Ale také ho využívá i státní správa při rozdělování dotací, Hospodářská komora k hodnocení podnikatelů. Statisticko-matematický model iRating je založený na hodnocení finančních a částečně i nefinančních parametrů společností. Výstup modelu zahrnuje jeden ze 7 či 14 ratingových stupňů, podrobný popis slabých a silných stránek firmy, bonity firmy, míry rizika platební neschopnosti a pravděpodobnosti bankrotu. (crif.cz)

Ratingové stupně modelu iRating CRIF jsou následující:

- A1 – A4 minimální riziko,
- B1 – B5 nízké až mírně zvýšené riziko,
- C1 – C5 zvýšené až extrémní riziko,
- X o firmě neexistují dostatečné informace. (finance.cz)

S rizikem souvisí úrok i výnos. Obvykle platí, že čím je riziko vyšší, tím je vyšší i úrok pro zájemce o půjčku. Pro investora toto zase znamená pravděpodobnost vyššího výnosu, ale může se v těchto případech více projevit volatilita, což je míra kolísání očekávaného výnosu. Na druhou stranu při investování pouze do zájemců o úvěr, kteří mají vysoký rating a tím i nižší úrokovou sazbu, investor omezí míru rizika nesplacení.

Ochrana investora před nesplácením

Před neplatiči investora mohou ochránit nejrůznější typy ochran. Mezi nejzákladnějšími patří:

- **garance vykoupení** – je ochrana investora před neplněním závazků dlužníka. V případě nesplácení dlužníka dojde po určité době (nejčastěji 30 nebo 60 dní) k automatickému vykoupení úvěru nebankovní společností. Investor přitom dostane i své úroky. Garance je jednou z nejčastějších ochran v oblasti P2P úvěrování. Tato garance však není zaručená, jedná se jen o slib nebankovní společnosti, že dodrží své závazky. Navíc, tento slib nemusí být splněn v případě, že se společnost dostane do finančních problémů.
- **LTV (loan to value)** – je poměr úvěru k zástavní hodnotě. Například LTV 50 znamená, že pokud je výše úvěru 1,5 mil. Kč, existuje zastavovaná nemovitost s ohodnocením 3 mil. Kč. Úvěry jsou potom založeny na hmatatelném základu, který slouží jako pojistka v případě problémů. Obecně platí, že úvěry s nižším poměrem LTV lze vyhodnotit jako méně rizikové.

Riziko načasování peněžního toku

Všechny platby z investice do půjčky jsou přímo spojeny s reálnými platbami prováděnými dlužníkem. Někdy může dojít k situaci, kdy dlužník provedl platbu po plánovaném datu splatnosti a investor tedy může dostat peníze později než datum splatnosti. V závislosti na ustanoveních smlouvy o půjčce a na okolnostech mohou být investoři odškodněni za pozdní platby takzvanými poplatky z prodlení.

Riziko předčasného splacení

Většinou dlužník má možnost splatit půjčku předčasně, to obvykle znamená splacení jistiny a úroků kalkulovaných k datu předčasného splacení. V případě, že investor provedl investici s přírážkou, bude nesplacená část přírážky ztracena.

Pro minimalizaci uvedených rizik investoři mají možnost diverzifikovat své investice mezi různé dlužníky, platformy, úvěrové produkty a geografické oblasti.

Měnové riziko

Investice se provádí v měně, která je definována pro každou půjčku, přičemž splátky se provádí ve stejné měně. Pokud domácí měna investora je odlišná od měny, ve které investor investoval do půjčky, může dojít v obdržení platbách při přepočtu na domácí měnu ke kolísání. Každý investor by měl tedy zvážit, jak bude přistupovat k měnovému riziku. K minimalizaci tohoto rizika lze použít portály, které umožňují investovat ve více měnách nebo používat jiné nástroje pro převod měn. (mojepenze.com)

Riziko úpadku P2P portálu

Může se stát, že zkrachuje samotná P2P platforma. Důvodem bývá to, že platforma po celou dobu provozu nedosahovala zisku a došly jí peníze na provoz. Krach by ale neměl ohrozit investice, protože ty by se měly být vedeny na oddělených účtech. (Černý, 2015)

Investor by se měl raději zaměřit na stávající a velké hráče na trhu než experimentovat se začínajícími P2P platformami. Dobře zavedené portály nabízí více investičních příležitostí, umí pracovat s vyšším objemem a celý byznys jim lépe funguje v hospodářských výsledcích.

Pokud by P2P platforma ukončila svou činnost, je nadále povinna vykonávat určité služby, jako kolekce splátek a jejich distribuce k investorům. V tomto případě ale záleží na právním vztahu mezi žadatelem o úvěr, investorem a platformou. Pokud je tento vztah definován tak, že P2P platforma nese roli jen určitého prostředníka, pak je investor v nevýhodě a musí se aktivně zapojit v hledání řešení, které mu i v budoucnu zajistí výplatu splátek. Pokud je naopak je dle smlouvy P2P platforma oficiálním poskytovatelem půjčky, tak by ve většině případů měla zajistit proces přerozdělování splátek i poté, co ukončí svou činnost. (lendingmemo.com)

Českým příkladem může být P2P platforma Benefi, která ukončila svou činnost v roce 2017. V momentě, kdy ukončila svou činnost, se vyjádřila s tím, že bude dále zpracovávat splátky, které bude i nadále přeposílat investorům. S přihlédnutím k faktu, že v ČR ke konci roku 2016 nabyt platnost nový zákon o spotřebitelském úvěru, který zavedl regulaci v poskytování spotřebitelských půjček, kdy pouze licencované subjekty u ČNB mohou půjčky poskytovat a jelikož společnost Benefi tuto skutečnost nesplnila, musela svoji činnost zastavit. Na oficiálních stránkách však stále udává, že i nadále vybírá splátky od stávajících dlužníků a splátky přeposílá investorům. (benefi.cz)

3 Praktická část

V této části práce bude proveden rozbor třech P2P platforem. Nejdříve bude představen způsob fungování jednotlivých společností spolu s risk managementem, který je uplatněn na platformách. Poté budou vysvětleny podmínky registrace a používání platforem jak z pohledu zájemce o peněžní prostředky, tak i z pohledu zájemce o investování. Poté budou na základě modelových příkladů spočítány a porovnány podmínky využívání a splacení úvěrů z praktického hlediska.

3.1 Platforma Zonky

Službu Zonky provozuje společnost Zonky s. r. o., která je registrována u České národní banky jako poskytovatel platebních služeb malého rozsahu, má licenci od ČNB pro nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a je zapsána v obchodním rejstříku. (zonky.cz)

P2P platforma Zonky vznikla na českém finančním trhu jako projekt inovativní laboratoře ve skupině Home Credit a ostrý provoz spustila v roce 2015. Jednalo se o start-up, který vedla novinářka a bývalá šéfredaktorka IHNED.cz Lucie Tvarůžková, která připravila projekt ve spolupráci s týmem Creative Dock. Home Credit tedy zaplatil vývoj a společnost Creative Dock zajistila provoz služby. V současnosti je Zonky hned vedle Home Creditu a Air Bank třetí samostatnou finanční značkou mezinárodní skupiny Home Credit, která je součástí ještě většího celku skupiny PPF. Zázemí nadnárodní společnosti zajišťuje platformě Zonky nejen finanční a technické zdroje, ale i personální a znalostní kapitál. (Chadalíková, 2017)

Díky masivní venkovní a online marketingové kampani se společnost Zonky s. r. o. stala nejvýznamnější českou P2P platformou a v současné době je jedním z největších a nejpopulárnějších zástupců v oblasti P2P úvěrování. Podle průzkumu, provedeného agenturou Ipsos v srpnu 2017 a v únoru 2018, zná tuto platformu 74 % z celkových 2000 respondentů. (ipsos.com)

Platforma Zonky je zprostředkovatelem bezúčelových hotovostních P2P úvěrů pro fyzické osoby. To znamená, že ve své oblasti portál není pouhým prostředníkem v procesu úvěrování, jakýmsi tržištěm, nýbrž sama se do procesu aktivně zapojuje. Lze konstatovat, že Zonky je především provozovatel. Činnost provozovatele v daném případě

spočívá v tom, že dlužníci s platformou uzavírají klasickou smlouvu o spotřebním úvěru a investoři si od platformy kupují takzvané participace na výnosech z jednotlivých úvěrů, přičemž se také podílejí na riziku při nesplacení půjček. Zonky tedy vlastní půjčku po dobu celého jejího životního cyklu. Díky tomu může Zonky půjčky spravovat a vymáhat pro investory i v případě nesplacení dlužníka. (lupa.cz)

Registrace na platformě a podmínky využití

Platforma je založená na principu, že lidé půjčují lidem. Firmy si na platformě Zonky půjčit nemohou. Pokud podnikatel potřebuje peníze na rozjezd svého podnikání, musí si finance půjčit na své rodné číslo.

Proces registrace pro zájemce o půjčku

Na platformě existují 3 hlavní podmínky pro žadatele o půjčku.

- Žadatel o půjčku musí být starší 18 let.
- Žadatel o půjčku musí být občanem České republiky nebo občanem EU či Ukrajiny a mít trvalý pobyt na území České republiky.
- Žadatel o půjčku musí vlastnit bankovní účet v České republice.

Pokud jsou splněny uvedené podmínky, pro registraci na platformě je potřeba, aby žadatel nahrál dva doklady totožnosti. První doklad musí být občanský průkaz nebo doklad o trvalém pobytu. Jako druhý doklad lze použít pas, řidičský průkaz, zbrojní průkaz, rodný list nebo průkaz pojištěnce. Dále musí žadatel doložit své příjmy. Pro tuto záležitost stačí i bankovní výpis z internetového bankovníctví za poslední tři měsíce. V některých případech ale Zonky může požádat o doložení dalších dokladů. Může to být například potvrzení o příjmu od zaměstnavatele, důchodový výměr, daňové přiznání, výměr rodičovské, rozhodnutí o alimentech, doložení příjmů z pronájmu nemovitosti, soudní rozhodnutí a další dokumenty. (zonky.cz)

Po registraci zájemce o půjčku, platforma v první fázi posoudí žadatele, což může trvat zhruba 2 dny. V rámci posuzovacího procesu platforma vyhodnotí bonitu žadatele. V druhé fázi platforma poskytne přístup na tržiště, kde budoucí dlužník prezentuje svoji poptávku. Přestože půjčky na platformě Zonky jsou bezúčelové, spolu s poptávkou žadatel musí napsat příběh své půjčky, který může například obsahovat důvod nebo účel půjčky. Zonky je jedinou P2P platformou, kde je potřeba napsat příběh. Podle ní dané vyprávění

hraje důležitou roli a může pomoci investorům v rozhodnutí, kam investovat své finance, neboť lze z něj nejlépe vyvodit míru rizika nesplácení. (Straková, 2016)

Po vyplnění poptávky žadatel o půjčku dostane od Zonky nabídku. Jelikož platforma není pouhým prostředníkem mezi věřitelem a dlužníkem, nýbrž sama financuje úvěry, žadatel o půjčku nemusí čekat dlouho a může dostat požadovanou částku během 2 pracovních dní. Zonky totiž financuje půjčku v okamžiku schválení poptávky a následně ji poskytuje ostatním investorům na tržišti v celé své výši. Účelem portálu je vystupovat v roli poskytovatele spotřebitelského úvěru a jednotlivých půjček i dále zprostředkovávat peníze od investorů.

Po schválení žádosti a odeslání peněz žadateli je poptávka vystavena na tržišti, kde zůstane zveřejněna po dobu dvou dnů, kdy na žádost mohou po částkách reagovat registrovaní investoři a naplnit požadovanou sumu participací na úvěru.

Žadatel o úvěr si může půjčit od 20 000 Kč do 750 000 Kč na dobu od 6 měsíců do 7 let. Žadatel si sám může vybrat, kolik bude měsíčně splácet a na jak dlouho si půjčku vezme. Zonky poskytuje půjčky bez ručitele nebo zajištění, a proto žadatel nemusí ničím ručit na jemu poskytnutou částku.

Podmínky pro zájemce o půjčku na portálu jsou znázorněny v Tabulce 1.

Tabulka 1 Podmínky pro zájemce o úvěr na platformě Zonky

Výše úvěru	od 20 000 Kč do 750 000 Kč
Doba splácení úvěru	od 6 měsíců do 7 let
Způsob splacení úvěru	měsíčně
Výše úrokové sazby	od 3,99 % p. a. ¹ do 19,99 % p. a.
Průměrná úroková sazba na portálu	9,99 % p. a.
Poplatek za poskytnutí úvěru	2 % z půjčené částky
Předčasné splacení úvěru	zdarma
Pojištění (nepovinné)	6,9 % z měsíční splátky
Výše RPSN	minimální: 4,70 %, maximální: 31,94 %
Sankce při prodlení se splátkou	smluvní pokuta ve výši 500 Kč
Zesplatnění úvěru	v případě nesplacení dvou měsíčních splátek po sobě, nebo 1 splátka je v prodlení více než 3 měsíce
Sankce při zesplatnění úvěru	úrok z prodlení ve výši dle platného nařízení vlády a jednorázová smluvní pokuta ve výši 3 % z nesplacené jistiny včetně dlužného úroku a pojistného. Maximálně však ve výši 0,1 % denně z nesplacené částky, a do výše 200 000 Kč
Oznámení orgánu při zesplatnění úvěru	zaslání informace o nesplácení do databází Solus a NRKI

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z www.zonky.cz

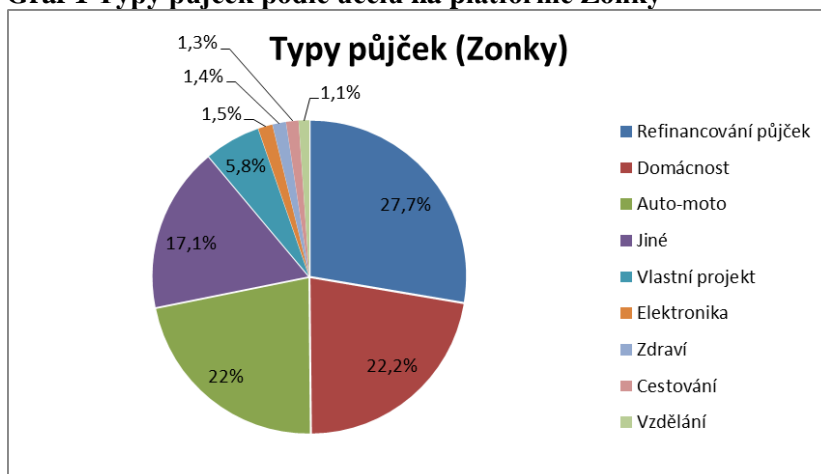
Statistika půjček na Zonky

Podle statistiky platformy Zonky zpracovanou portálem Zotify.cz zdaleka nejrozšířenějším důvodem žádosti o úvěr je refinancování drahých úvěrů, spotřebitelských úvěrů a kreditních karet. Tento typ půjčky tvoří přibližně třetinu celkového úvěrového obratu – 27,7 %. Na druhém místě jsou půjčky na rekonstrukce domácností, dále pak následují úvěry na auta, které mají téměř shodnou četnost – 22,2 % a 22 %. Nicméně veškeré půjčky na Zonky jsou bezúčelové. Účel, který žadatel uvádí ve své žádosti, má pouze informativní charakter pro investory. Celkový přehled druhů půjček na portálu

¹ p. a. = per annum (roční úroková sazba)

zobrazuje Graf 1, na kterém jsou uvedena data od počátku působení platformy, tedy od 29. dubna 2015.

Graf 1 Typy půjček podle účelu na platformě Zonky

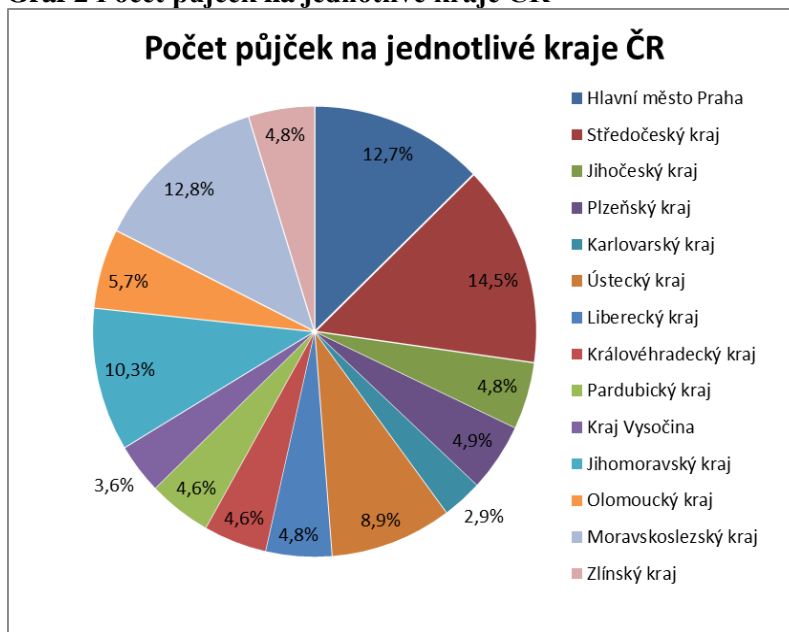

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z www.zotify.cz

Většinou se výše úvěru na Zonky pohybuje v rozmezí 25 000 Kč až 150 000 Kč. Méně často si lidé půjčují 150 000 Kč až 300 000 Kč. Úvěry nad 300 000 Kč se na tržišti platformy vyskytují jen výjimečně.

Nejvíce si lidé půjčují ve Středočeském kraji, v Praze a potom ve velkých krajských městech. Obecně v krajích s vyšší nezaměstnaností Zonky schvaluje méně žádostí. Průměrný rozptyl úvěrů na území České republiky znázorňuje Graf 2.

Graf 2 Počet půjček na jednotlivé kraje ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z www.zotify.cz

Čtvrtina žadatelů o úvěr má rating A++, kterému odpovídá roční úroková sazba 5,99 %, takže 25 % všech zájemců o půjčku je hodnocena jako skupina důvěryhodných žadatelů s nízkým rizikem selhání. Neriziková část žadatelů tvoří celkem 80 % všech žadatelů. Jednu pětinu potom tvoří riziková žadatelé.

Průměrná úroková sazba se pro žadatele o půjčku pohybuje okolo 8 % ročně. Celkem 32 % všech půjček jsou poskytovány na maximální možnou dobu 7 let.

Proces registrace pro zájemce o investování

Pro registraci na platformě a možnosti investování finančních prostředků musí být zájemce o investování starší 18 let. Dále musí doložit 2 doklady totožnosti, uvést telefonní číslo a číslo bankovního účtu. Poté je nezbytné podepsat rámcovou smlouvu a tím uzavřít vzájemný smluvní vztah mezi společností a investorem. Předmětem této smlouvy je jednak poskytování platebních služeb ze strany Zonky a dále participace investora na spotřebitelských úvěrech, která umožňuje získávat podíl na výnosech a ztrátách z konkrétního, jím zafinancovaného úvěru. (zonky.cz)

Dalším krokem pro investování je nutnost nabít peněženku na portálu převodem peněz ze svého bankovního účtu. Až poté portál aktivuje investorský účet, což standardně trvá 2 až 4 pracovní dny po odeslání platby. Během této doby platforma identifikuje zájemce o investování a kontroluje jeho údaje včetně původu peněz, které hodlá investovat. Pro tuto záležitost je potřeba od zájemce o investování doložit výpis transakcí z bankovního účtu.

Jednotliví investoři mohou do jedné půjčky investovat minimálně 200 Kč. Maximální částka, kterou investor může investovat do jedné půjčky, závisí na počtu aktivních investic daného investora na portálu Zonky. Pokud investor má méně než 100 investic, bude pro něho maximální výše jedné investice stanovena na 5000 Kč. Tímto krokem Zonky chrání investory před rizikem úvěrového selhání a podporuje diverzifikaci portfolia. Průměrně se na jednu půjčku skládá něco mezi stem až dvěma sty osob. (Chadalíková, 2017)

Podmínky pro zájemce o investování na platformě jsou uvedeny v Tabulce 2.

Tabulka 2 Podmínky pro investora na platformě Zonky

Minimální a maximální výše investiční částky do jedné půjčky	od 200 Kč do 5 000 Kč (závisí na počtu aktivních investic investora - při 201 aktivních investic maximální výše jedné investice činí 20 000 Kč)
Roční poplatek investora	rozmezí od 0,2 % do 5 % z ročně proinvestované částky (ze zůstatku jistiny)
Průměrný zisk investora	6 % p. a.
Poplatek Zonky v případě defaultu úvěru	30 % z vymožené částky
Měna investice	české koruny

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z www.zonky.cz

Statistika investic na Zonky

K 1. lednu 2019 bylo na platformě zaregistrováno 14 378 aktivních investorů. Aby investor měl status aktivního investora, musí alespoň jednou v daném měsíci investovat do půjčky, která bude úspěšně zafinancována. (zotify.cz)

Podle statistiky představené na portále Zotify je vidět, že od vzniku platformy Zonky počet úvěrů na tržišti neustále roste, maxima bylo dosaženo v listopadu roku 2018, kdy celkový počet úspěšně zainvestovaných úvěrů činil 2 754.

Průměrný roční výnos na Zonky je 6,03 %. Konečný výnos investic je do velké míry v rukou každého investora, závisí na jeho strategii a diverzifikaci do více půjček po malých částkách. Ve svém portfoliu investor vidí očekávaný a aktuální výnos. Očekávaný výnos je ve své podstatě expertní odhad budoucího výnosu, který portál počítá z investorského portfolia investic. Aktuální výnos znamená současný reálný výnos, jde tedy o momentální reálný stav portfolia investora. (zonky.cz)

Jako v každé investici i v investicích na P2P portálech platí známé pravidlo, že čím vyšší je riziko, tím vyšší je pravděpodobnost vyššího výnosu. Poměr rizikovosti a výnosu je uveden v Tabulce 3, kde „očekávané rizikové náklady investora“ zahrnují pravděpodobnost vyskytnutí rizika selhání dlužníka.

Tabulka 3 Úroky a očekávané výnosnosti pro různé ratingy (sazby roční)

Rating žadatele o půjčku	A**	A*	A++	A+	A	B	C	D
Úroková sazba pro žadatele o půjčku	3,99 %	4,99 %	5,99 %	8,49 %	10,99 %	13,49 %	15,49 %	19,99 %
Očekávané rizikové náklady investora	0,49 %	0,59 %	0,79 %	1,69 %	2,59 %	3,59 %	4,59 %	7,10 %
Investorský poplatek	0,2 %	0,5 %	1,0 %	2,5 %	3,0 %	3,5 %	4,0 %	5,0 %
Očekávaný výnos investora	3,30 %	3,90 %	4,20 %	4,30 %	5,40 %	6,40 %	6,90 %	7,89 %

Zdroj: www.zonky.cz

To, z jakých ratingových kategorií investor má složené investiční portfolio, ovlivňuje jeho celkový výnos. Nejbezpečnější investice se nacházejí v kategoriích A** až A, které mají nejnižší výnosy. Do kategorií B, C, D patří rizikovější investice, které mohou být atraktivní pro investory, kteří hledají možnost vyššího výnosu. Průměrný investor má na svém portfoliu, pokud je diverzifikované, výnosnost 6 % ročně s průměrným rizikem jedno procento. Výnos ale také může být 3 % p. a. nebo 10 % p. a. Záleží na investiční strategii jednotlivce. (Hanusová, 2017)

V případě, že investor bude chtít vybrat své investované peníze zpět, může využít sekundární trh, který spočívá v možnosti prodat ostatním investorům participace na svých investicích, a tím si může uvolnit finanční prostředky.

Řízení rizik

Systém P2P lendingu na Zonky je postaven na snaze snížit úvěrové riziko na minimum pečlivým ověřováním žadatelů.

V procesu řízení rizik platforma ověřuje identitu žadatele o půjčku použitím všech dokumentů poskytnutých žadatelem. Dále se dívá do veřejných seznamů a rejstříků, jako je insolvenční a obchodní rejstřík, registr dlužníků a jiné. Sleduje i takzvanou digitální stopu žadatele na internetu a díky vazbě na Home Credit má Zonky jako jediná česká P2P společnost přístup k datům jak nebankovního, tak i bankovního registru klientských informací, kde může získat informace o finanční historii žadatele a o jeho případném

zadlužení, či naopak dobré platební morálce u jiných společností. V rámci skupinového řízení rizik se platforma ptá i sesterských společností ve skupině PPF, do které Zonky patří.

Žadatele na základě zjištěných informací o bonitě platforma rozděluje do skupin podle rizikovosti a pro přehlednost označuje schopnost žadatelů splácet půjčku takzvaným ratingem. Celkem existuje osm různých ratingů a ke každému je přiřazena konkrétní úroková sazba. Rating je označen písmeny A – D. Žadatele s lepší bonitou jsou označováni pod ratingem s písmenem A, což umožní jim získat úrok již od 3,99 % p. a. Zároveň investice do tohoto úvěru by neměla být rizikovou. Žadatelé, kteří mají nízkou bonitu, představují pro investory velké riziko, ale současně s tím i vyšší očekávanou výnosnost. Ratingy, které se rozlišují na Zonky, jsou uvedeny v Tabulce 4.

Tabulka 4 Rozdělení ratingu podle rizikovosti

Rating	Charakteristika
A**	Vysoce bonitní žadatel
A*	Žadatel, u něž je riziko selhání při splácení minimální
A++	Žadatel patří mezi nadprůměrné klienty na Zonky
A+	Žadatel, patří do lepšího průměru mezi klienty
A	Žadatel v minulosti už mohl mít problémy se splácením, které však velmi rychle vyřešil
B	Žadatel s tímto ratingem může být náchylnější k nesplácení při zhoršení ekonomické situace
C	Žadatel se v minulosti dostal do problémů, a tak je u něj vyšší pravděpodobnost selhání při splácení
D	Žadatel patří mezi nejrizikovější zájemce. Je tak zároveň nejvyšší pravděpodobnost selhání při splácení

Zdroj: zonky.cz

Výše úrokové sazby je potom nastavena na základě ratingu a pohybuje se od 3,99 % p. a. do 19,99 % p. a. Rizikové žadatele pouštějí na tržiště půjček však jen výjimečně. U každé půjčky je pro lepší přehled vypočtené pravděpodobné riziko ztráty z nesplácení. Investoři si pak mohou vybrat půjčky s různým stupněm rizikovosti, do kterých chtějí vložit peníze. Jelikož se do jedné půjčky se může skládat více investorů, riziko je potom rozloženo mezi více věřitelů.

Zonky se snaží eliminovat úvěrové riziko tím, že kontaktuje osobu, která se zpozdí se splácením, byť jen o jeden den. Nejprve upozorní opozdilce emailem a zasláním SMS. Při další zmeškané stejné splátce Zonky kontaktuje klienta telefonicky. V případě, že

splátka je 2 měsíce po splatnosti, je půjčka zesplatněna, což je moment, kdy je požadováno jednorázové vrácení celé nesplacené částky včetně dlužného úroku a případných dalších plateb jako například smluvních pokut. Zesplatněná půjčka je pak v celé výši vymahatelná a je možné zahájit kroky k soudnímu vymáhání. Případný vymáhací proces na sebe bere portál a z částky, kterou obdrží zpět, si nechává 30 % jako náhradu nákladů. Zbývající část se dále přeposílá investorům. (zonky.cz)

Mezi další opatření ze strany portálu lze uvést to, že poptávka od žadatelů, kteří mají na sobě aktuálně exekuci nebo jsou v insolvenční, bude s velkou pravděpodobností odmítnuta. Výjimkou se může stát případ, kdy se klient úspěšně vypořádal s exekucí již před pěti a více lety.

Další způsob eliminaci rizika selhání dlužníka je diverzifikace portfolia, kterou portál uplatňuje pomocí poměrně přísného omezení investiční částky do jedné půjčky. Tímto krokem platforma dělí peníze investorů do mnoha půjček.

Poplatky na Zonky

Za svoje služby, které Zonky poskytuje v rámci nebankovních půjček, si portál účtuje poplatky, jejich výše se liší u žadatele a investora. Konkrétně jde o zpoplatnění služeb jako je ověření schopnosti zájemce o půjčku splácet své závazky včas, rozdělení došlých splátek investorům, monitorování řádného a včasného splácení částky a případné vymáhání pohledávek.

Kromě úroku z půjčky, který dlužník musí pravidelně splácet, je pro žadatele stanoven jednorázový poplatek za poskytnutí úvěru, který činí 2 % z půjčené částky. Tuto částku dlužník má možnost splácet postupně v rámci prvních splátek půjčky. To znamená, že několik prvních splátek bude použito zčásti na úhradu jistiny a zčásti na úhradu poplatku za poskytnutí úvěru, a to až do doby, než bude poplatek zcela uhrazen. (zonky.cz)

Lidé, kteří na Zonky své peníze nabízejí ostatním, platí poplatek podle toho, do jakých půjček investují. A to v rozmezí od 0,2 % až do 5 % z ročně proinvestované částky. Výše částky záleží na ratingu odpovídajícího roční úrokové sazbě půjčky, do níž investor investoval své peníze. Celkem na platformě existuje osm variant poplatků, které jsou odstupňované od 0,20 % do 5 % ročně. Poměr poplatku a ratingu je uveden v Tabulce 5.

Tabulka 5 Poplatky pro investora na portálu Zonky

Roční úroková sazba do investovaného úvěru	Roční poplatek investora
3,99 %	0,2 %
4,99 %	0,5 %
5,99 %	1,0 %
8,49 %	2,5 %
10,99 %	3,0 %
13,49 %	3,5 %
15,49 %	4,0 %
19,99 %	5,0 %

Zdroj: zonky.cz

K uvedenému v tabulce lze podotknout, že při investování do rizikovějších produktů roste i poplatek za možnost investování na portálu Zonky.

Zhodnocení platformy Zonky

Zonky je největší P2P platformou na českém trhu. Má svoje výhody a nevýhody.

Mezi výhody patří zejména silné finanční zázemí ze strany nadnárodní společnosti, nízká úroková sazba pro žadatele o úvěr, kvalitní rating úvěrů, přítomnost sekundárního trhu, lepší sociální interakce s investorem skrze příběh, kdy lze skutečně pomoci konkrétní osobě a podpořit konkrétní příběh.

Nevýhody platformy Zonky potom zahrnují vysoké poplatky investora, nezajištění úvěrů dalšími garancemi, absence zástavy k půjčkám. Dále mezi největší nevýhodu lze zařadit vysoké poplatky za vymáhání v případě úpadku úvěru, který je velmi diskutabilní z toho důvodu, že náhrada nákladu je vždy přičtena k rozsudku, aby byla zaplácena dlužníkem. Skutečnost, že si portál nechává 30 % z vymáhané částky lze považovat za „okrádání“ investora.

3.2 Platforma Bankerat

Bankerat.cz je nejstarší internetovou aukční platformou na českém trhu pro poskytování a administraci P2P úvěrů fyzickým osobám v České republice. Na portálu se setkávají investoři, kteří jsou ochotni zhodnotit své finanční prostředky tím, že je nabízejí zájemcům o úvěr, a žadatelé o půjčku, kteří si vybírají nejvýhodnější nabídku na úvěr od investorů.

Platforma byla spuštěna do ostrého provozu koncem roku 2010. Zakladatelem portálu je Roman Kakos, který předtím zastával pozici náměstka regionálního vedoucího Citibank, což mu zajistilo bohaté zkušenosti z oblasti bankovníctví a nových technologií. Podle vize většinového vlastníka společnosti Bankerat a. s., která platformu Bankerat.cz provozuje a výkonného ředitele Romana Kakose k úspěchu nové služby by měl pomoci i přístup českých bank, které nabízejí drahé úvěry a nízké úroky na bankovních účtech spolu s vysokými poplatky za jejich vedení. Hlavní vizí Bankerat je soustředění se na skupinu klientů, kterým banky odmítají nebo nejsou ochotné poskytovat půjčky. Hlavní činnost platformy Bankerat.cz spočívá ve vývoji a správě internetového aukčního portálu a administrace půjček poskytnutých prostřednictvím internetového portálu. Od roku 2011 provozuje webové stránky a celou platformu Bankerat.cz akciová společnost Bankerat a. s., která je zapsána jako neveřejně obchodovatelná akciová společnost od 28. 11. 2011. (bankerat.cz)

Typy půjček na platformě Bankerat

Na portálu Bankerat existuje možnost si požádat o peněžní částku různé výše v závislosti na existenci zaměstnání, exekuce a dalších podmínek.

V případě, že si žadatel nepřeje dodávat výpisy z bankovního a nebankovního registru a nemá možnost doložit dokumenty o potvrzení příjmu, má možnost získat úvěr pouze ve výši 10 000 Kč. Nejzazší doba splatnosti této půjčky je 12 měsíců. Dobu splácení si však žadatel může v žádosti určit sám.

Pokud zájemce o úvěr nemá špatnou finanční historii a nedělá mu problém doložit výpisy z bankovního a nebankovního registru, avšak nemůže z různých důvodů doložit doklad o pravidelném příjmu, může zájemce požádat o úvěr ve výši do 30 000 Kč s dobou splatnosti maximálně 24 měsíců. V tomto případě stačí platformě doložit výpisy

z úvěrových registrů, což poslouží k ověření schopnosti splácet závazky, neboť výpisy z úvěrových registrů obsahují záznamy všech splátek klienta za poslední 4 roky. Tímto způsobem portál ověřuje celkovou částku všech splátek žadatele o půjčku. (bankerat.cz)

Další typ úvěru, který platforma nabízí, je určen pro zájemce o úvěr, kteří si naopak nepřejí dokládat výpisy z registrů dlužníků, ale mají možnost doložit doklad o příjmu. V tomto případě pro sjednání úvěru je nezbytné doložit potvrzení o příjmu. Při poptávce daného typu úvěru platforma nebude zkoumat registry. V případě žádosti o daný typ úvěru si lze maximálně půjčit částku ve výši 150 000 Kč s dobou splacení maximálně 3 roky.

Zájemci o úvěr, kteří mají možnost doložit jak výpisy z registrů dlužníků, tak i doklad o potvrzení výše příjmu, mohou žádat o úvěr do výše 400 000 Kč s dobou splacení do 4 let.

Platforma Bankerat také nabízí zájemcům možnost si požádat o úvěr v případě, že vlastní nemovitost a jsou ochotni si ji nechat zastavit. V takovém případě lze zastavit i nemovitost, kterou vlastní jiná osoba než žadatel, anebo na nemovitosti již existuje jiná zástava. V případě využití půjčky se zástavou nemovitosti lze žádat o úvěr do výše 600 000 Kč. Splacení si v tomto případě lze rozložit na dobu až 6 let.

Kromě uvedených typů půjček na Bankerat navíc existují speciální produkty, které zahrnují půjčku na zaplacení exekuce na nemovitost, refinancování nevýhodné půjčky a konsolidace půjček.

U půjčky na refinancování nevýhodného úvěru stejně jako u půjček na vyplacení exekuce na nemovitost si lze půjčit peněžní prostředky až do výše 600 000 Kč, s dobou splacení do 6 let. (bankerat.cz)

Při konsolidaci půjček dlužník splácí všechny své krátkodobé úvěry novou půjčkou. Konsolidací úvěrů může dlužník uspořit na poplatcích za jednotlivé úvěry. U půjčky na konsolidaci úvěru si lze žádat částku ve výši maximálně 400 000 Kč s maximální dobou splacení 3 roky.

Minimální požadovaná výše úvěru na Bankerat je však 10 000 Kč. Podrobný popis typů půjček na Bankerat je znázorněn v Tabulce 6.

Tabulka 6 Typy úvěru na platformě Bankerat

Bez registrů a bez doložení příjmu	výše úvěru	do 10 000 Kč
	doba splacení	do 1 roku
	výše úroku	od 45 % p. a.
Bez doložení příjmu	výše úvěru	do 30 000 Kč
	doba splacení	do 2 let
	výše úroku	od 45 % p. a.
Bez registrů	výše úvěru	do 150 000 Kč
	doba splacení	do 3 let
	výše úroku	od 30 % p. a.
S doložením příjmu a registrů	výše úvěru	do 400 000 Kč
	doba splacení	do 3 let
	výše úroku	od 18 % p. a.
Se zástavou nemovitosti	výše úvěru	do 600 000 Kč
	doba splacení	do 6 let
	výše úroku	od 9 % p. a.

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z www.bankerat.cz

Proces registrace a průběh aukce na platformě

Registrace na platformě Bankerat není komplikovaná. Pro registraci jak v roli žadatele o úvěr, tak i v roli investora stačí zadat platnou emailovou adresu a telefonní číslo. Zájemci o půjčku navíc mohou doložit vzhledem k flexibilitě platformy doklad o příjmu a výpisy z registrů dlužníků. Vzhledem k rozsáhlému portfoliu půjček je vždy potřeba navíc doložit žádané dokumenty k příslušnému typu půjčky. (bankerat.cz)

Na portálu Bankerat si o půjčku může žádat občan České republiky nebo cizinec s trvalým pobytem na území České republiky, který je starší 18 let. Pro registraci na platformě je potřeba uvést platný občanský průkaz nebo jiný platný doklad totožnosti. Dále zájemce doloží dokumenty v závislosti na tom, jaký typ půjčky hodlá požádat.

Zájemce o úvěr po registraci musí vyplnit žádost o půjčku, kde je nutné vybrat typ půjčky, o kterou má zájem, požadovanou částku, maximální roční úrok, který je ochoten splácet, a dobu splacení úvěru. Poté je potřeba vyplnit osobní informace sloužící k posouzení schopnosti žadatele splácet. Tato informace zahrnuje zdroj příjmu, rodinný stav, počet členů v domácnosti, existence dalších závazků, zahrnující hypotéky, leasingy případně i exekuce. V případě, kdy žadatel má nízkou bonitu, může zadat i ručitele.

Po vyplnění žádosti, je poptávka zveřejněna na tržišti, kde si ji investoři mohou prohlédnout a mohou začít nabízet peněžní částku na základě celkového profilu žadatele, jeho bonity, nabízeného ročního úroku anebo podle vlastního uvážení. Investor také má možnost požádat žadatele o doložení dalších dokumentů jako další volitelné zajištění. Mezi kterými může být například směnka s rozhodčí doložkou, kopie občanského průkazu, výpis z účtu a další. Věřitel má možnost nabídnout žadateli pouze stejnou nebo nižší částku požadované půjčky za stejnou nebo nižší roční úrokovou sazbu, než kterou požaduje zájemce o úvěr.

Částku nabídnutou věřitelem může žadatel buď přijmout, nebo odmítnout podle vlastního uvážení. Žadatel má také možnost přijmout více nabídek až do výše požadované částky, kterou zadal ve své žádosti. V případě přijetí více nabídek žadatelem, platforma sloučí všechny nabídky do jedné a dlužník potom bude splácet jednu částku na jeden účet. Následující distribuci splátek jednotlivým investorům spravuje platforma.

Žádost o půjčku je na tržišti aktivní po dobu 21 dní, jelikož to je maximální doba pro přijímání nabídek od investorů. Žadatel je oprávněn aukci kdykoli ukončit a využít nabídek, které do té doby přijal. V případě nenaplnění poptávky do uplynutí této lhůty, automaticky dochází k ukončení a stáhnutí žádosti z tržiště.

Po přijetí nabídky od investorů a ukončení aukce platforma žadateli zašle k podpisu smlouvu o půjčce. Podepsanou smlouvu spolu s dalšími požadovanými dokumenty žadatel zašle platformě zpět. Žadatel má na podepsání smlouvy a sběr všech požadovaných dokumentů jen 10 pracovních dní od doručení smlouvy.

Po doručení smluvní dokumentace podepsané dlužníkem včetně všech požadovaných dokumentů zašle platforma věřiteli k podpisu smlouvu včetně všech příloh od žadatele. Dále bude zahájen věřitelem schvalovací proces, který zahrnuje především kontrolu bonity dlužníka. Na základě ověření bonity dlužníka věřitel může půjčku schválit nebo zamítnout. Na rozhodnutí o poskytnutí půjčky a podpis smlouvy má věřitel 7 pracovních dní od doručení smlouvy.

Po schválení půjčky investorem a podepsání smlouvy zašle investor peněžní prostředky na účet žadatele o půjčku. Od té chvíle se stává platforma Bankerat správcem a administrátorem dané půjčky a po celou dobu splácení vede účetní záznamy. V případě nesplácení půjčky dlužníkem, portál dále koordinuje proces vymáhání dlužné částky.

Pokud je k úvěru sjednána i zástava nemovitosti, termín pro převod peněžních prostředků se posouvá až do momentu, kdy je vyznačena „plomba“ na příslušném listu vlastnictví anebo až po vyznačení zástavního práva, pokud je tak požadováno investorem.

V případě, že bude návrh na vklad zamítnut příslušným katastrálním úřadem, začíná běžet lhůta 30 dnů na podání opravy smluvních dokumentů. Pokud se v této době žadatel s věřitelem nedohodnou na opravě, má věřitel právo od smlouvy odstoupit. (bankerat.cz)

Podmínky pro zájemce o půjčku na portálu Bankerat.cz jsou uvedeny v Tabulce 7.

Tabulka 7 Podmínky pro zájemce o úvěr na platformě Bankerat

Výše úvěru	od 10 000 Kč do 600 000 Kč
Doba splacení úvěru	od 6 měsíců do 6 let
Způsob splacení úvěru	měsíčně
Výše úrokové sazby	od 9 % p. a. do 55 % p. a.
Průměrná úroková sazba na portálu	od 30 % p. a. do 45 % p. a.
Poplatek za poskytnutí úvěru	5 % z půjčené částky, minimálně 1 200 Kč
Předčasné splacení úvěru	bez poplatku
Výše RPSN	minimální: 11,73 %; maximální: 55 %
Sankce při prodlení se splátkou	úrok z prodlení za každý den prodlení až do úplného splacení dlužné částky ve výši 0,1 % denně
Zesplatnění úvěru	31. den prodlení
Sankce při zesplatnění úvěru	0,1 % denně z dlužné částky za každý započatý den prodlení počínaje dnem následujícím po zesplatnění půjčky až do úplného splacení dlužné částky

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z www.bankerat.cz

Podmínky pro zájemce o investování na portálu Bankerat jsou znázorněny v Tabulce 8.

Tabulka 8 Podmínky investování na portálu Bankerat

Mínimální a maximální výše investované částky do jedné půjčky	neomezeno
Roční poplatek investora	1 % z nesplacené částky půjčky
Průměrný zisk investora	39 % p. a.
Poplatek Bankerat v případě defaultu úvěru	900 Kč za přípravu podkladů pro žalobu a exekuční řízení
Měna investice	české koruny

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z www.bankerat.cz

Statistika půjček a investic na Bankerat

K únoru 2019 platforma Bankerat měla přes 54 tisíc uživatelů. Od doby své existence uspokojila 24 tisíc žádostí o půjčku v celkové hodnotě přes 936 milionů Kč. (bankerat.cz)

Průměrná výše půjčky na Bankerat činí 50 000 Kč. Roční úroková sazba se nejčastěji pohybuje v rozmezí 30 až 45 procent ročně, průměrná úroková sazba činí 39 % p. a. Průměrná doba splácení dosahuje tří let. Běžným žadatelem o úvěr na Bankerat je pracující muž ve věku okolo 35 let.

Množství podvodných půjček, tedy těch, které obsahují falešné dokumenty, nebo jsou sjednány s cílem je vůbec nesplácet, které se platformě nepodaří odhalit v průběhu schvalovacího procesu před jejich poskytnutím na tržišti, tvoří podle ředitele firmy méně než 4 procenta všech půjček. (Drobiš, 2013)

Průměrný výnos z půjčky závisí na typu půjčky, do které věřitel investuje. Například u půjčky se zástavou nemovitosti, která je nejméně riziková, se roční výnos pohybuje okolo 15 %, zatímco u půjčky bez doložení potvrzení o výši příjmu a bez doložení výpisů z registrů dlužníků se výnos pohybuje kolem 55 % p. a.

Podíl nesplacených půjček je nejnižší u půjček se zástavou nemovitosti, zatímco nejvyšší je u půjček bez doložení příjmu a bez doložení výpisu z registrů dlužníků. Tuto skutečnost odráží výše roční úrokové sazby uvedena výše.

Řízení rizik

Na portálu Bankerat lze investovat peněžní prostředky s velmi zajímavými výnosy, ale cenou za to je vyšší riziko nesplácení dlužníka, neboť platforma slibuje, že poskytne

půjčku i v případě, když zájemce má záznam v registru dlužníků, exekuci anebo pokud má exekuční příkaz k prodeji nemovitosti.

Ze strany zájemce o půjčku to však znamená příležitost, že i za cenu vyšší roční úrokové sazby si může půjčit peníze i žadatel s nízkou bonitou a špatnou úvěrovou historií.

Na svých webových stránkách Bankerat uvádí, že platforma nepřebírá žádná rizika spojená s poskytováním půjček prostřednictvím platformy. Dále dodává, že portál nekryje za investora žádné soudní nebo správní poplatky spojené s vymáháním dlužné částky, ani nenese riziko neúspěchu ve sporu. Z uvedeného lze podotknout, že jakékoli riziko spojené s bonitou dlužníka investor bere na sebe. (bankerat.cz)

Platforma totiž neposuzuje riziko nesplacení, ale pouze ověří identitu dlužníka a předá informace věřiteli. Pokud věřitel souhlasí s podmínkami poskytování půjčky, přebírá všechna rizika spojené s půjčkou na sebe.

Pokud je dlužník v prodlení se svou splátkou, vzniká mu povinnost zaplatit věřiteli úrok z prodlení za každý den prodlení až do úplného splacení dlužné částky ve výši 0,1 %. V případě prodlení se splátkou delší jak 30 dní, dochází 31. den prodlení k zesplatnění úvěru, dlužník tím ztrácí výhodu splátek a je vyzván k úhradě zbylé výše úvěru najednou. Pokud dlužník neuhradí dlužnou částku v uvedeném termínu nebo se nedohodne s věřitelem na úhradě dlužné částky ve splátkách, má věřitel právo zahájit soudní řízení proti dlužníkovi.

Další termín úhrady zbylé dlužné částky je určen po vynesení platebního rozkazu soudem. Jestliže dlužník neuhradí dlužnou částku ani v tomto termínu je věřitel oprávněn se obrátit na soudního exekutora. Ten zahájí vymáhání dlužné částky jemu všemi dostupnými prostředky jako je například zabavením hmotného majetku, příjmů dlužníka či zablokováním bankovních účtů. U úvěru se zástavou nemovitosti dojde v tomto případě k realizaci prodeje v rámci exekuce, a to veřejnou dražbou, nebo soudním prodejem zástavy. (bankerat.cz)

Poplatky na Bankerat

Přestože registrace na portálu Bankerat.cz je bezplatná, existuje řada poplatků, které jsou odlišné pro žadatele o půjčku a investory.

Zájemce o půjčku musí uhradit jednorázový poplatek za pořízení půjčky. Tento poplatek činí 5 % z celkové částky půjčky, nejméně však 1 200 Kč. Daný poplatek bude automaticky stržen po realizaci půjčky v momentě, kdy peníze budou poslány dlužníkovi.

Investor na Bankerat musí platit roční poplatek za správu a administraci půjček, do kterých investoval své peníze. Výše tohoto ročního poplatku činí 1 % z nesplacených částek všech půjček. Poplatek musí být uhrazen na začátku příslušného 12měsíčního období a za předpokladu, že předtím nedošlo k zesplatnění půjčky. Administrátor si poplatek započte z první splátky dlužníka v daném ročním období. (bankerat.cz)

Další poplatek, který investor je povinen uhradit, je poplatek v případě zesplatnění úvěru. Věřitel tedy musí uhradit administrativní náklady spojené s přípravou soudního a exekučního řízení. Výše těchto poplatků činí 600 Kč za přípravu soudního řízení a 300 Kč za přípravu exekučního řízení. Dále je věřitel povinen zaplatit soudu poplatek za rozhodčí řízení. Poplatky spojené se soudním řízením jsou součástí výroku soudu, což znamená, že jsou právně vymahatelné po dlužníkovi. Poplatky související s přípravou exekučního řízení jsou vymahatelné v rámci exekučního řízení.

Zhodnocení platformy Bankerat

Bankerat je jedna z nejdéle působících P2P platforem na českém trhu. Platforma se převážně soustředí na ty, kteří nemají vysokou bonitu a kterým banky nechtějí půjčit. O tom svědčí i průměrná úroková sazba, která se nejčastěji pohybuje v rozmezí 30 až 45 procent ročně.

Bankerat vyřizuje administraci půjček i případné vymáhání při nesplacení, ale nijak aktivně nezasahuje do procesu a nepodporuje investory v tvorbě vhodného investičního portfolia a diverzifikaci rizika.

Mezi výhody platformy z pohledu žadatele o úvěr zcela jistě lze zařadit následující výhody.

- Možnost získat peníze bez doložení potvrzení o výši příjmu.
- Možnost získat peníze bez doložení výpisu z registru dlužníků.
- Možnost volby maximální požadované úrokové sazby.
- Možnost výběru dle vlastního uvážení z několika došlých nabídek.
- Neexistují skryté poplatky.

Velkou výhodou platformy je možnost získat úvěr za menší úrok, než si vybere žadatel, pokud se najde investor, který mu tento úrok nabídne.

Platforma také má své výhody i pro investory.

- Možnost vysokého zhodnocení finančních prostředků.
- Rozhodování podle vlastních kritérií.
- Možnost investovat do půjček, které jsou ručené nemovitostmi.
- Možnost domáhat se zajištění půjčky prostřednictvím směnky s rozhodčí doložkou, zástavou nemovitosti či ručitele.

Mezi nevýhody platformy lze především zařadit fakt, že přestože potenciální dlužník si může nastavit maximální úrok, za který je ochoten přijmout nabídku, tento úrok se musí pohybovat v rámci nastaveném platformou. Při žádosti o půjčku bez doložení příjmu nebo bez doložení výpisu z registru dlužníků činí minimální úroková sazba, kterou lze vybrat 30 % p. a. Další nevýhodou portálu Bankerat je skutečnost, že celý proces od momentu zveřejnění poptávky na tržišti do poslání peněz na účet žadatele může trvat více jak měsíc, než žadatel skutečně dostane peněžní prostředky. Tento fakt může odradit žadatele, kteří potřebují rychlou půjčku. Ze sociálního pohledu, platforma prohlubuje chudobu ekonomicky nejslabší vrstvy obyvatel, kdy nabízí těmto lidem půjčky s úrokem až 55 % p. a.

3.3 Platforma Banking Online

Provozovatelem platformy Banking Online je společnost Informatik Consulting (Prague) s. r. o. Tato společnost se sídlem v Praze byla založena v roce 1996. Působí také na zahraničních trzích, konkrétně ve Švýcarsku a v Hongkongu. Firma se specializuje na vývoji a implementaci IT systémů v oblasti bankovníctví a pojišťovnictví a dále také na poradenství v těchto oblastech. V roce 2016 společnost obdržela pozitivní rozhodnutí od České národní banky o přijetí do registru poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a od té doby se firma navíc zaměřuje na oblast P2P lendingu.

Jak platforma uvádí na svých stránkách, cílem aktivit společnosti Informatik Consulting (Prague) s. r. o. je vedle poskytování zavedených služeb jako jsou konzultační služby v oblasti IT, vývoj a implementace IT řešení, také přinést na trh inovativní finanční produkty. Jedním z takových produktů je zprostředkování P2P půjček mezi konkrétními osobami za atraktivních podmínek formou aukcí prostřednictvím internetového portálu

Banking Online. Společnost ve své každodenní práci klade důraz na vysokou úroveň bezpečnosti internetových procesů a online aukcí a ochrany osobních údajů. (banking-online.cz)

Proces registrace pro zájemce o půjčku

Na platformě Banking Online si může požádat o úvěr každý občan České republiky starší 18 let s trvalým bydlištěm na území České republiky. (banking-online.cz)

Pro možnost přístupu do aukce v roli zájemce o úvěr na platformě Banking Online je potřeba registrace na portálu a následně založení profilu žadatele o půjčku. Pro registraci na portálu je dostačující zadání adresy elektronické pošty, telefonního čísla a vytvoření přezdívky uživatele. Teprve po ukončení registraci si může uživatel založit profil žadatele o půjčku. Založení daného profilu vyžaduje zadání osobních údajů, čísla bankovního účtu, dodání kopie občanského průkazu a jednoho dalšího doplňujícího osobního dokladu. Tyto dokumenty jsou požadovány k identifikaci uživatele a potvrzení existenci bankovního účtu. Dále žadatel může zadat doplňující informace, které budou tvořit profil žadatele a kterými se bude prezentovat na tržišti, avšak tyto informace nejsou povinné k vyplnění. Nicméně čím více informací žadatel o sobě poskytne, tím je větší šance pro získání úvěru za výhodnějších podmínek. Mezi doplňující informace může například patřit výpis z bankovního registru klientských informací vydávaný společností Czech Banking Credit Bureau, a. s.

Dalším předpokladem pro založení profilu žadatele o úvěr je uzavření Rámcové smlouvy mezi portálem a žadatelem. Rámcová smlouva je uzavírána elektronicky distančním způsobem přímo na platformě Banking Online.

Po založení profilu žadatele o úvěr je nezbytné ho aktivovat převodem 1 Kč z bankovního účtu uživatele profilu na účet Banking Online. Tímto krokem platforma zajišťuje využívání portálu pouze skutečnými zájemci, a proto ověřuje uživatele na základě odeslání peněžní částky. Uživatel tedy bude mít plný přístup ke všem funkcím portálu až platforma obdrží požadovanou platbu.

Jeden uživatel může na tržišti vystupovat pouze v roli žadatele o půjčku nebo v roli investora, není možné kombinovat obě role zároveň. V případě, když uživatel zamýšlí o změně role, může tak učinit za podmínky, že nemá aktivní investici ani půjčku. (banking-online.cz)

Žádost o úvěr lze provést dvojím způsobem. Jeden ze způsobů je, že žadatel si otevře vlastní aukci žadatele o půjčku, do které investoři budou vkládat své nabídky. Druhý způsob spočívá v tom, že zájemce o úvěr může vložit nabídku žadatele do některé z otevřených aukcí investorů. Uživatel jako žadatel o půjčku může mít aktivní maximálně jednu položku v aukci. Tou může být buď jedna založená vlastní aukce, jedna vložená nabídka k aukci investora případně jedna půjčka ve schvalovacím procesu nebo běžící půjčka.

Při založení aukce žadatel musí zadat základní parametry požadovaného úvěru včetně jeho výše, doby splatnosti a preferovaného úroku. Žadatel si sám může nastavit parametry vyhovující jemu, avšak záleží pouze na investorech, zda budou ochotni investovat za uvedených podmínek. Například údaj o preferovaném úroku je pouze informativní pro potenciální investory, neboť finální nabídka úrokové sazby se vypočítává z nabídek investorů. Platforma stanoví pouze hranice minimální a maximální úrokové sazby. Podmínky pro zájemce o úvěr na portálu Banking Online jsou uvedeny v Tabulce 9.

Po založení aukce platforma zhodnotí bonitu žadatele a zveřejní pouze poptávky od žadatelů s vysokou bonitou, a kteří nemají momentálně aktivní jiný závazek.

V průběhu aukce žadatele o půjčku investoři mohou nabízet částky až do výše požadované částky i za jinou úrokovou sazbu, než uvedl žadatel a mohou vyžadovat o doložení dalších dokumentů ze strany žadatele. Žadatel však může přijímat pouze vyhovující nabídky a odmítat ostatní. Doba zveřejnění poptávky na tržišti je 20 dní a po vypršení této doby automaticky dojde k ukončení aukce bez závislosti na její naplněnosti.

Nejpozději do 4 dnů po ukončení aukce ji žadatel musí finalizovat. To je poslední krok, ve kterém se žadatel musí definitivně rozhodnout, které nabídky přijme a které odmítne.

Po finalizaci aukce startuje proces schvalování půjčky. Platforma připraví Smlouvu o zápůjčce, a spolu se seznamem požadovaných dokumentů, které žadatel musí doložit, zašle poštou zájemci o úvěr. Po obdržení smlouvy má žadatel 15 dní na zaslání požadovaných dokumentů spolu s podepsanou smlouvou zpět platformě.

Po obdržení podepsané smlouvy a dokumentů od žadatele platforma zašle prosté kopie dokumentů a smlouvy k podpisu investorům. Investoři potom mají 15 dní na zaslání

smluv a investic platformě. Platforma potom poukáže finance na účet žadatele. Celý proces schválení půjčky trvá obvykle 30 dnů.

Dnem převodu financí na účet žadatele začíná čerpání půjčky. Splacení půjčky probíhá jednou za měsíc jednou souhrnnou splátkou. Platforma potom rozděluje splátky mezi jednotlivé investory. (banking-online.cz)

Tabulka 9 Podmínky pro zájemce o úvěr na platformě Banking Online

Výše úvěru	od 80 000 Kč do 500 000 Kč
Doba splácení úvěru	od 6 měsíců do 5 let
Způsob splacení úvěru	měsíčně
Výše úrokové sazby	od 3 % p. a. do 15 % p. a.
Průměrná úroková sazba na portálu	od 10 % p. a. do 15 % p. a.
Poplatek za poskytnutí úvěru	1,5 % z výše úvěru
Předčasné splacení úvěru	2 % z předčasně splacené částky
Výše RPSN	minimální: 12,2 %; maximální: 22,4 %
Poplatek za zaslání upomínky v případě prodlení se zaplacením splátky	500 Kč
Sankce za opakované prodlení s úhradou splátky	výše dosud nesplacené části úroku z půjčky, nejméně ve výši jedné splátky, nejvíce ve výši dvou splátek
Zesplatnění úvěru	31. den prodlení
Sankce při zesplatnění půjčky	výše dosud nesplacené části úroku z půjčky, nejméně ve výši jedné splátky, nejvíce ve výši dvou splátek

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z [www. banking-online.cz](http://www.banking-online.cz)

Proces registrace pro zájemce o investování

Investovat na platformě Banking Online může každá osoba starší 18 let, která je občanem České republiky nebo má trvalé bydliště na území České republiky.

Pro investování do půjček na portálu Banking Online je nezbytné se zaregistrovat a založit profil investora. Proces registrace a založení profilu investora probíhá stejným způsobem jako u profilu pro žadatele o půjčku.

Investovat na platformě lze dvojím způsobem.

1. Investor si může otevřít vlastní aukci investora, do které budou vkládat své nabídky zájemce o půjčku. Investor může mít aktivní maximálně jednu aukci.

2. Investor může vkládat své nabídky investora do otevřených aukcí zájemců o půjčku. V tomto případě investor má příležitost vložit více nabídek a mít více investic.

Při založení vlastní aukce investor má možnost zvolit částku, kterou chce investovat, požadovanou úrokovou sazbu, kterou bude úročena půjčka nebo více půjček, které vzniknou z investice. Dále investor může vybrat dobu, po kterou chce uvedenou částku investovat. Rozsah této doby se může pohybovat v rozmezí od 6 do 60 měsíců. Investor také může zadat dokumenty, které jsou potřeba, aby žadatel o půjčku doložil, než se rozhodne mu půjčku schválit.

Po založení aukce může investor sledovat, odmítat nebo přijímat nabídky od žadatelů o úvěr. Stejně jako aukce žadatele o půjčku trvá aukce investora také 20 dní a po vypršení této doby je automaticky ukončena systémem bez závislosti na naplněnosti. Po ukončení aukce investor musí rozhodnout, které nabídky přijme a které nikoliv. Dále následuje proces schválení půjčky, který je spojen s žadatelem o půjčku a podpisem smlouvy o zápůjčce. Po převodu financí na účet žadatele o úvěr začíná čerpání půjčky a od té doby by investor měl, v případě řádného splacení, dostávat od dlužníka každý měsíc splátku spolu s úrokem.

Celkový součet všech aktivních položek (tj. aukce, nabídky, investice) je limitován maximální částkou 500 000 Kč. (banking-online.cz)

Podmínky pro zájemce o investování na portálu Banking Online jsou uvedeny v Tabulce 10.

Tabulka 10 Podmínky investování na portálu Banking Online

Minimální a maximální výše investované částky v případě založení aukce investora	od 80 000 Kč do 500 000 Kč
Minimální a maximální výše investované částky v případě nabídky investora v aukci žadatele	od 1 000 Kč do 500 000 Kč
Poplatek investora	0,8 % z každého peněžitého plnění ze strany žadatele o půjčku
Průměrný zisk investora	8 až 10 % p. a.
Poplatek za administraci půjčky v případech předčasného splacení, prodlení či nesplacení úvěru dlužníkem	50 % z každého peněžitého plnění ze strany dlužníka
Vymáhání nesplacených půjček	platforma zprostředkuje spolupráci s advokátní kanceláří
Měna investice	české koruny

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z [www. banking-online.cz](http://www.banking-online.cz)

Řízení rizik

Základní kroky platformy pro snížení rizika nesplacení je důkladné ověření bonity žadatelů o půjčky. Pro tento účel portál používá databázový systém www.nebankovni-registr.cz provozovaného společností Omega Solutions, a. s. Platforma umožňuje přístup na tržiště pouze žadatelům, jejichž hodnocení spadá do kategorie A tohoto systému. Hodnocení kategorie A je přiřazeno těm, kteří nemají závazky nebo již jej řádně splatili. Jen ve výjimečných případech platforma umožňuje požádat o úvěr zájemcům, jejichž hodnocení je odlišné od kategorie A. V tomto případě portál požaduje od žadatele doložení výpisu z bankovního registru klientských informací vydávaného společností Czech Banking Credit Bureau, a. s.

Dalším opatřením proti vyskytnutí úvěrového rizika je skutečnost, že půjčka nebude poskytnuta žadatelům, se kterými bylo zahájeno insolvenční řízení nebo proti nim je vedeno exekuční řízení.

V případě prodlení dlužníka s úhradou splátky po dobu delší než 30 dnů je půjčka zesplatněna 31. dne prodlení a dlužník má potom povinnost vrátit věřiteli nesplacenou částku půjčky včetně nesplacené části úroku z půjčky.

Při nesplacení půjček dlužníkem platforma sjedná spolupráci s advokátní kanceláří. Samotné vymáhání nesplacených půjček však investor vykonává sám. Případné spory a další kroky ve vymáhání řeší věřitel a dlužník v rozhodčím řízení. (banking-online.cz)

Poplatky na Banking Online

Banking Online plně zajišťuje celý proces sjednání půjčky. Přípravuje veškerou smluvní dokumentaci, zabezpečuje komunikaci s jednotlivými stranami a dohlíží na převody finančních prostředků. Platforma vystupuje v roli administrátora, který po celou dobu trvání půjčky kontroluje řádné splácení, eviduje tok plateb od žadatele o půjčku k investorovi a je k dispozici v případě potřeby řešení nestandardních situací. Za své služby účtuje poplatky na základě sazebníku, který je uveden na webových stránkách portálu.

Všichni registrovaní uživatelé platformy, kteří hodlají žádat o půjčku nebo investovat své finanční prostředky musí aktivovat svůj profil zasláním aktivačního poplatku ve výši 1 Kč. Tento poplatek slouží k ověření uživatelů.

Zájemce o půjčku musí uhradit jednorázový poplatek za zprostředkování úvěru, který je uplatněn v momentě čerpání zápůjčky a je odečten z výše poskytované půjčky při zaslání financí na účet dlužníka. Výše tohoto poplatku činí 1,5 % z celkové částky půjčky.

Za předčasné splacení půjčky musí dlužník uhradit poplatek ve výši 2 % ze zbývajících nesplacených částí jistiny. Tento poplatek náleží věřiteli půjčky.

V případě prodlení s úhradou platforma zasílá 15. den dlužníkovi upomínku, za kterou je účtován poplatek ve výši 500 Kč.

V případě, že dlužník se třikrát po sobě ocitne v prodlení, avšak v každém případě méně než 30 dní, musí zaplatit pokutu ve výši dosud nesplacené části úroku z jistiny, minimálně však ve výši jedné splátky a maximálně ve výši dvou splátek. Stejnou výši pokuty uhradí dlužník v případě, když je v prodlení s úhradou splátky více než 30 dní.

Investoři musí uhradit poplatek za administraci půjčky, který je stržen z každé přijaté splátky. Výše poplatku je 0,8 % z každého peněžitého plnění ze strany dlužníka.

V případě úhrady poplatku za předčasné splacení, pokuty za prodlení či nesplacení půjčky ze strany dlužníka musí investor zaplatit administrativní poplatek ve výši 50 % z provedené platby.

Zhodnocení platformy Banking Online

Na platformě Banking Online má možnost zakládat aukce nejen žadatel o úvěr, ale i investor. Stejně tak i vkládat nabídky do aukcí je umožněno jak investorům, tak i žadatelům o úvěr.

Aukce žadatele o úvěr umožňuje získání peněz od vícera investorů. Úroková sazba půjček je určována nabídkou a poptávkou a je omezena systémem tak, aby byla nižší než průměrná úroková sazba, kterou poskytují banky.

Aukce investora umožňuje výběr z vícero žadatelů o půjčku, čímž lze dosáhnout diverzifikace portfolia a minimalizovat tak riziko návratnosti investice.

Cílovou skupinou platformy Banking Online jsou bonitní žadatele. Platforma podrobně zkoumá zájemce o úvěr a neumožňuje přístup na tržiště nesolventním osobám.

Zajímavou odlišností této platformy od jiných P2P portálů je možnost založení vlastní aukce investorem. To teoreticky umožňuje větší pravděpodobnost získat zájemce o úvěr, neboť žadatelé mohou zadávat nabídky přímo na aukci investora, a tím se snižuje možnost přehlédnutí zajímavé poptávky, do které by investorem případně rád investoval.

Stejně jako u platformy Bankerat lze zde zaznamenat jednu nevýhodu pro žadatele, kteří potřebují rychlou půjčku, neboť celý proces až do schválení úvěru může trvat 1 měsíc. Na druhou stranu velká výhoda pro žadatele o úvěr spočívá v relativně nízké úrokové sazbě. Mezi další výhody lze uvést možnost odmítnutí nabídky od věřitele, a tím si vybrat pouze vyhovující peněžní nabídky za vhodných podmínek.

Výhodou pro investory může být možnost vyžádání dodatečných informací od žadatelů a tím lepší ověření jeho bonity.

Mezi nevýhody pro investory lze zařadit vysoké poplatky za administraci v případě předčasného splacení, prodlení se splacením nebo nesplacením úvěru, což činí polovinu uhrazeného poplatku.

Celkem tato platforma má atraktivní podmínky pro investování pouze v případě řádného splacení dlužníkem, na druhou stranu má docela poutavé podmínky pro zájemce o úvěr, kteří nemají špatnou úvěrovou historii. Mnoho investorů může odradit postup při řešení zesplatněných půjček kdy se dále o vše musí investor starat sám. To může odradit investory, kteří chtějí jen pohodlně investovat a o nic jiného se dále nestarat. Tím by mohl na platformě vzniknout nedostatek investorů, a naopak přebytek žadatelů o půjčku, které může přilákat nízký úrok.

3.4 Modelové příklady

Pro analýzu jednotlivých platforem jsou použity 3 různé scénáře žádostí o úvěry ilustrující odlišné životní situace žadatelů. Ve všech případech se předpokládá řádné splácení úvěru dlužníkem. Všechny scénáře budou aplikovány na všech platformách. Modelové příklady by měly ukázat rozdíly v parametrech úvěrů a nastínit výhody jednotlivých platforem v závislosti na bonitě jednotlivců.

3.4.1 Modelový příklad 1

První scénář reprezentuje mladý pár, který nemá děti a bydlí v pronájmu. Oba členové mají stabilní zaměstnání a vysokoškolské vzdělání. O půjčku si žádá muž za účelem doplatku zbylé částky ke koupi automobilu. Žadatel do té doby neměl žádné úvěry od bank, a proto ho lze zařadit mezi klienty s vysokou bonitou. Podrobné informace o žadateli a parametry požadovaného úvěru jsou uvedeny v Tabulce 11.

Tabulka 11 Informace o žadateli a parametry úvěru pro modelový příklad 1

Požadovaná částka	180 000 Kč
Požadovaná doba splacení úvěru	48 měsíců
Účel úvěru	Koupe automobilu
Věk	28
Státní příslušnost	Česká republika
Rodinný stav	Svobodný
Zaměstnání	Hlavní pracovní poměr
Čistý příjem domácnosti	49 000 Kč
Průměrné měsíční výdaje domácnosti	37 000 Kč
Druh bydlení	Nájemní
Počet osob v domácnosti	2
Počet vyživovaných osob	0
Insolvence	Ne
Exekuce	Ne
Další závazky	Ne

Zdroj: vlastní zpracování

Modelový příklad 1 – aplikace na Zonky

Z pohledu dlužníka

Daného žadatele lze považovat za spolehlivého budoucího plátce úvěru. Na základě Tabulky 4, která reprezentuje rozdělení žadatelů podle rizikovosti, lze predikovat, že Zonky zařadí daného zájemce o půjčku mezi klienty, u nichž je riziko selhání při splácení minimální. Proto mu přiřadí rating A*, kterému odpovídá roční úroková sazba 4,99 %.

Ze zadaných parametrů požadovaného úvěru za využití vztahu (1) lze vypočítat měsíční splátku žadatele.

$$D = 180\,000 \text{ Kč}$$

$$n = 48$$

$$p = 4,99 \% \text{ p. a.}$$

$$r = 4,99 / 12 = 0,41583 \% \text{ p. m.}^2 / 100 = 0,0041583$$

$$a = 180\,000 \frac{0,004158}{1 - (1 + 0,004158)^{-48}} = 4\,144,45$$

Měsíční anuitní splátka po zaokrouhlení	4 145 Kč
Jednorázový poplatek platformě za poskytnutí úvěru činí	
2 % z půjčené částky	3 600 Kč
Celkem za úvěr žadatel zaplatí (včetně poplatku)	202 560 Kč
$4\,145 * 48 = 198\,960 + 3\,600 = 202\,560$	
Celkem žadatel zaplatí na úrocích (po odečtení poplatku)	18 960 Kč

Z pohledu věřitele

Pro investory, kteří se složili na danou půjčku, dle Tabulky 5, bude poplatek za administraci a správu investice činit 0,5 % ročně ze zůstatku půjčené částky. Tento poplatek se účtuje měsíčně, a jelikož po každé přijaté splátce klesne výše zůstatkové jistiny, věřitelé celkem zaplatí platformě za celou dobu splacení úvěru poplatky v hodnotě 1 838 Kč. Výpočet poplatků je zobrazen v Příloze I.

Po odečtení poplatku z celkové splacené částky, která zahrnuje jak jistinu, tak i úroky, činí zisk věřitele 17 122 Kč.

Celková splatná částka (jistina + úroky)	198 960 Kč
--	------------

² p. m. = per month (měsíční úroková sazba)

Poplatek věřitele celkem	1 838 Kč
Zisk věřitele z úroku celkem (po odečtení poplatku)	17 122 Kč
$198\,960 - 180\,000 - 1\,838 = 17\,122$	

Modelový příklad 1 – aplikovaný na Bankerat

Z pohledu dlužníka

Na platformě Bankerat existuje možnost si vybrat požadovaný úrok. Žadatel má možnost doložit dokumenty o potvrzení příjmu a dokumenty z registru dlužníků, což umožňuje žádat o úvěr s minimálním úrokem 18 % p. a.

Po dosažení uvedených údajů do vztahu (1) se měsíční splátka rovná:

$$p = 18 \% \text{ p.a}$$

$$r = 18 / 12 = 1,5 \% \text{ p. m.} / 100 = 0,015$$

$$a = 180\,000 \frac{0,015}{1 - (1 + 0,015)^{-48}} = 5\,287,49$$

Měsíční anuitní splátka po zaokrouhlení	5 288 Kč
Jednorázový poplatek platformě za poskytnutí úvěru činí 5 % z půjčené částky, minimálně však 1 200 Kč	9 000 Kč
Celkem za úvěr žadatel zaplatí (včetně poplatku)	262 824 Kč
$5\,288 * 48 = 253\,824 + 9\,000 = 262\,824$	
Celkem žadatel zaplatí na úrocích (po odečtení poplatku)	73 824 Kč

Z pohledu věřitele

Věřitel, který nabídne finanční prostředky na tuto půjčku, celkem zaplatí portálu za správu investice 6 346 Kč. Poplatek investora na Bankerat činí 1 % z nesplacené částky půjčky a je splatný na začátku příslušného 12. měsíčního období. Celkem investor provede 4 platby. Výpočet je znázorněn v Tabulce 12.

Po odečtení poplatku z celkové splatné částky dlužníka, která zahrnuje investovanou částku a úroky, zisk věřitele činí 67 478 Kč.

Celková splatná částka (jistina + úroky)	253 824 Kč
Poplatek věřitele celkem	6 346 Kč
Zisk věřitele z úroku celkem (po odečtení poplatku)	67 478 Kč
$253\,824 - 180\,000 - 6\,346 = 67\,478$	

Tabulka 12 Výpočet poplatků investora na platformě Bankerat pro 1. příklad

Období	Splatnost	Nesplacená částka	Poplatek věřitele
1. rok	1. splátka	253 824 Kč	2 538 Kč
2. rok	13. splátka	190 368 Kč	1 904 Kč
3. rok	25. splátka	126 912 Kč	1 269 Kč
4. rok	37. splátka	63 456 Kč	635 Kč
Poplatek věřitele celkem			6 346 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Modelový příklad 1 – aplikovaný na Banking Online

Z pohledu dlužníka

Protože daný žadatel je velice bonitní, chce poptávat úvěr za nižší než průměrný úrok. Na platformě Banking Online se průměrná úroková sazba pohybuje mezi 10 % p. a. a 15% p. a. proto na daném portálu maximálně akceptovatelný úrok pro žadatele je 6 % ročně.

Po vložení parametrů úvěru do vztahu (1) měsíční splátka bude ve výši 4 227 Kč.

$$p = 6 \% \text{ p.a}$$

$$r = 6 / 12 = 0,5 \% \text{ p. m.} / 100 = 0,005$$

$$a = 180\,000 \frac{0,005}{1 - (1 + 0,005)^{-48}} = 4\,227,30$$

Měsíční anuitní splátka po zaokrouhlení	4 227 Kč
Jednorázový poplatek platformě za poskytnutí úvěru činí	
1,5 % z výše úvěru	2 700 Kč
Celkem za úvěr žadatel zaplatí (včetně poplatku)	205 596 Kč
$4\,227 * 48 = 202\,896 + 2\,700 = 205\,596$	
Celkem žadatel zaplatí na úrocích (po odečtení poplatku)	22 896 Kč

Z pohledu věřitele

Poplatek investora za vedení dané půjčky se účtuje měsíčně ve výši 0,8 % z každé splátky ze strany žadatele o půjčku. Anuitní splátka u daného modelového příkladu činí 4 227 Kč. To znamená, že věřitel zaplatí platformě z každé splátky poplatek, jenž po zaokrouhlení činí 34 Kč. Celkem za celou dobu splacení úvěru investor zaplatí na poplatcích $34 * 48 = 1\,632$ Kč.

Celková splatná částka (jistina + úroky)	202 896 Kč
Poplatek věřitele celkem	1 632 Kč
Zisk věřitele z úroku celkem (po odečtení poplatku)	21 264 Kč
$202\,896 - 180\,000 - 1\,632 = 212\,64$	

Modelový příklad 1 – komparace

Parametry úvěru u každé platformy pro modelový příklad 1, které zároveň poslouží pro zhodnocení platform, jsou zobrazeny v Tabulce 13.

Tabulka 13 Porovnání podmínek úvěru a investic na P2P platformách pro 1. příklad

	Parametr	Zonky	Bankerat	Banking Online
Žadatel o úvěr	Výše úvěru	180 000 Kč	180 000 Kč	180 000 Kč
	Doba splacení	48 měs.	48 měs.	48 měs.
	Roční úroková sazba	4,99 %	18,00 %	6,00 %
	Výše měsíční splátky	4 145 Kč	5 288 Kč	4 227 Kč
	Poplatek za poskytnutí úvěru	3 600 Kč	9 000 Kč	2 700 Kč
	Celková splacená částka	202 560 Kč	262 824 Kč	205 596 Kč
	Zaplaceno na úrocích	18 960 Kč	73 824 Kč	22 896 Kč
Věřitel – investor	investovaná částka	180 000 Kč	180 000 Kč	180 000 Kč
	Celkem zaplaceno na poplatcích	1 838 Kč	6 346 Kč	1 632 Kč
	Celkem zhodnocení	17 122 Kč	67 478 Kč	21 264 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Slovní zhodnocení bude uvedeno v kapitole 4.

3.4.2 Modelový příklad 2

Druhý modelový příklad tvoří rodina s dvěma dětmi. Žadatelem o půjčku je manžel. Zásadní charakteristika druhého scénáře spočívá především v tom, že žadatel o úvěr již má finanční závazky, konkrétně leasing na auto a hypotéku s dobou splácení 30 let. Do úplného splacení hypotéky zůstává 25 let a leasing by měl být splacen již za 16 měsíců. Detaily úvěru a informace o žadateli jsou zobrazeny v Tabulce 14.

Tabulka 14 Informace o žadateli a parametry úvěru pro modelový příklad 2

Požadovaná částka	80 000 Kč
Požadovaná doba splacení úvěru	42 měsíců
Účel úvěru	Rekonstrukce domácnosti
Věk	35
Státní příslušnost	Česká republika
Rodinný stav	Ženatý
Zaměstnání	Hlavní pracovní poměr
Čistý příjem domácnosti	62 000 Kč
Průměrné měsíční výdaje domácnosti	52 500 Kč
Druh bydlení	Vlastní
Počet osob v domácnosti	4
Počet vyživovaných osob	2
Insolvence	Ne
Exekuce	Ne
Další závazky	Hypotéka: 16 000 Kč/měs., Leasing: 5 800 Kč/měs.

Zdroj: vlastní zpracování

Přestože oba rodiče jsou zaměstnaní, existuje tady velké riziko neplacení v případě, že nastane nepříznivá situace. Toto ohrožení může negativně ovlivnit proces ověření bonity portálem, což se může projevit na výši úrokové sazby.

Modelový příklad 2 – aplikace na Zonky

Z pohledu dlužníka

Lze předpokládat, že Zonky přiřadí žadateli buď rating A nebo B. Protože rodina již má hodně závazků, je větší pravděpodobnost, že dostane rating B s úrokovou sazbou 13,49 % p. a. Za využití vztahu (1) z uvedených parametrů úvěru se anuitní splátka rovná 2 400 Kč.

$$D = 80\,000 \text{ Kč}$$

$$n = 42$$

$$p = 13,49 \% \text{ p. a.}$$

$$r = 13,49 / 12 = 1,1242 \% \text{ p. m.} / 100 = 0,011242$$

$$a = 80\,000 \frac{0,011242}{1 - (1 + 0,011242)^{-42}} = 2\,400,17$$

Měsíční anuitní splátka po zaokrouhlení	2 400 Kč
Jednorázový poplatek platformě za poskytnutí úvěru činí	
2 % z půjčené částky	1 600 Kč
Celkem za úvěr žadatel zaplatí (včetně poplatku)	102 400 Kč
$2\,400 \cdot 42 = 100\,800 + 1\,600 = 102\,400$	
Celkem žadatel zaplatí na úrocích (po odečtení poplatku)	20 800 Kč

Z pohledu věřitele

Pro věřitele, kteří se složí na danou půjčku, dle Tabulky 5 bude roční poplatek tvořit 3,5 % p. a. ze zůstatku jistiny. Celkem zaplatí na poplatcích 5 016 Kč. Podrobný výpočet měsíčních poplatků věřitele je zobrazen v Příloze II. Dle výpočtu lze shrnout údaje následovně.

Celková splatná částka (jistina + úroky)	100 800 Kč
Poplatek věřitele celkem	5 016 Kč
Zisk věřitele z úroku celkem (po odečtení poplatku)	15 784 Kč
$100\,800 - 80\,000 - 5\,016 = 15\,784$	

Modelový příklad 2 – aplikace na Bankerat

Z pohledu dlužníka

Při žádosti o úvěr na platformě Bankerat rodina má možnost doložit doklady o výši příjmu a výpis z registrů dlužníků. Nemovitost si nenechají zastavit.

Podle typů půjček na portálu žadatel splnil podmínky pro žádost o úvěr s úrokem od 18 % p. a. Maximální akceptovatelný úrok si zvolí do výše 26 % p. a. Vzhledem k bonitě rodiny a soutěži mezi investory rodina dostane úvěr s ročním úrokem 24 %.

Za pomoci vztahu (1) je vypočítána měsíční splátka.

$$p = 24 \% \text{ p. a.}$$

$$r = 24 / 12 = 2 \% \text{ p. m.} / 100 = 0,02$$

$$a = 80\,000 \frac{0,02}{1 - (1 + 0,02)^{-42}} = 2\,833,38$$

Měsíční anuitní splátka po zaokrouhlení	2 833 Kč
Jednorázový poplatek platformě za poskytnutí úvěru činí	4 000 Kč

5 % z půjčené částky, minimálně však 1 200 Kč
 Celkem za úvěr žadatel zaplatí (včetně poplatku) 122 986 Kč
 $2\,833 \cdot 42 = 118\,986 + 4\,000 = 122\,986$
 Celkem žadatel zaplatí na úrocích (po odečtení poplatku) 38 986 Kč

Z pohledu věřitele

Investor, který investuje 80 000 Kč za úvěr s roční úrokovou sazbou 24 % p. a., celkem na poplatcích zaplatí podle splátkového kalendáře 2811 Kč. V Tabulce 15 jsou zobrazeny částky za jednotlivé roky.

Tabulka 15 Výpočet poplatků investora na platformě Bankerat pro 2. příklad

Období	Splatnost	Nesplacená částka	Poplatek věřitele
1. rok	1. splátka	122 986 Kč	1 230 Kč
2. rok	13. splátka	87 847 Kč	878 Kč
3. rok	25. splátka	52 708 Kč	527 Kč
4. rok	37. splátka	17 569 Kč	176 Kč
Poplatek věřitele celkem			2 811 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Celková splatná částka (jistina + úroky) 118 986 Kč
 Poplatek věřitele celkem 2 811 Kč
 Zisk věřitele z úroku celkem (po odečtení poplatku) 36 175 Kč
 $118\,986 - 80\,000 - 2\,811 = 36\,175$

Modelový příklad 2 – aplikace na Banking Online

Z pohledu dlužníka

Pro znázornění je předpokládáno, že na Banking Online bude žadateli nabídnut stejný úrok jako na platformě Zonky, tedy 13,49 % p. a. Měsíční splátka a celková zaplacená částka na úrocích zůstává stejná. Rozdíl bude v poplatcích žadatele, což na portálu Banking Online činí 1,5 % z výše poskytnutého úvěru, tedy 1 200 Kč. Celkem za úvěr žadatel zaplatí (včetně poplatku) 102 000 Kč.

Z pohledu věřitele

Jelikož poplatek investora se uplatňuje při každé splátce v hodnotě 0,8 % z anuity, provede celkem věřitel 42 splátek platformě ve výši 19 Kč. Za celou dobu splacení půjčky věřitel zaplatí platformě 798 Kč.

Celková splatná částka (jistina + úroky)	100 800 Kč
Poplatek věřitele celkem	798 Kč
Zisk věřitele z úroku celkem (po odečtení poplatku)	20 002 Kč
$100\,800 - 80\,000 - 798 = 20\,002$	

Modelový příklad 2 – komparace

Výsledky porovnání jednotlivých platform jsou uvedeny v Tabulce 16.

Tabulka 16 Porovnání podmínek úvěru a investic na P2P platformách pro 2. příklad

	Parametr	Zonky	Bankerat	Banking Online
Žadatel o úvěr	Výše úvěru	80 000 Kč	80 000 Kč	80 000 Kč
	Doba splacení	42 měs.	42 měs.	42 měs.
	Roční úroková sazba	13,49 %	24 %	13,49 %
	Výše měsíční splátky	2 400 Kč	2 833 Kč	2 400 Kč
	Poplatek za poskytnutí úvěru	1 600 Kč	4 000 Kč	1 200 Kč
	Celková splacená částka	102 400 Kč	122 986 Kč	102 000 Kč
	Zaplaceno na úrocích	20 800 Kč	38 986 Kč	20 800 Kč
Věřitel – investor	investovaná částka	80 000 Kč	80 000 Kč	80 000 Kč
	Celkem zaplacen na poplatcích	5 016 Kč	2 811 Kč	798 Kč
	Celkem zhodnocení	15 784 Kč	36 175 Kč	20 002 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Je patrný rozdíl mezi poplatky na platformách Zonky a Banking Online, ale nelze opomenout fakt, že Zonky v případě nesplacení dlužníkem vyřizuje celý proces až do vymáhání dluhu. Sice za své služby bere navíc 30 % z vymožené částky ale i tak lze považovat platformu Banking Online výhodnější pro investici nehledě na rizikovost. Slovní zhodnocení bude uvedeno v kapitole 4.

3.4.3 Modelový příklad 3

Třetí scénář je založen na skupině, jejíž počet se zvyšuje každým rokem. Jedná se o skupinu důchodců. V daném příkladu o úvěr žádá důchodce, který pobírá důchod a současně si přivydělává na polovičním úvazku. Daný žadatel se liší od předchozích tím, že vlastní nemovitost, ve které bydlí a nemá žádné další závazky. Avšak v případě zhoršení ekonomické situace v České republice je zde velká pravděpodobnost, že o práci přijde a bude muset vyjít pouze s důchodem, což může mít své následky i na úvěr. Podrobné informace o žadateli a požadovaném úvěru zobrazuje Tabulka 17.

Tabulka 17 Informace o žadateli a parametry úvěru pro modelový příklad 3

Požadovaná částka	30 000 Kč
Požadovaná doba splacení úvěru	24 měsíců
Účel úvěru	Výstavba nového plotu
Věk	66
Státní příslušnost	Česká republika
Rodinný stav	Vdovec
Zaměstnání	Důchodce, dohoda o pracovní činnosti
Čistý příjem domácnosti	19 500 Kč
Průměrné měsíční výdaje domácnosti	13 000 Kč
Druh bydlení	Vlastní
Počet osob v domácnosti	1
Počet vyživovaných osob	0
Insolvence	Ne
Exekuce	Ne
Další závazky	Ne

Zdroj: vlastní zpracování

Modelový příklad 3 – aplikace na Zonky

Z pohledu dlužníka

Z výše uvedených důvodů Zonky může přiřadit daného zájemce do kategorie s ratingem B a úrokovou sazbou 13,49 % p. a. nehledě na majetek, který žadatel vlastní. Na druhou stranu zájemce žádá o malou půjčku na relativně krátkou dobu, což může pozitivně ovlivnit rating žadatele a Zonky mu nakonec přiřadí rating A, kterému odpovídá roční úroková sazba 10,99 %.

$$D = 30\,000 \text{ Kč}$$

$$n = 24$$

$$p = 10,99 \% \text{ p. a.}$$

$$r = 10,99 / 12 = 0,91583 \% \text{ p. m.} / 100 = 0,0091583$$

$$a = 30\,000 \frac{0,0091583}{1 - (1 + 0,0091583)^{-24}} = 1\,398,09$$

Měsíční anuitní splátka po zaokrouhlení 1 398 Kč

Jednorázový poplatek platformě za poskytnutí úvěru činí

2 % z půjčené částky 600 Kč

Celkem za úvěr žadatel zaplatí (včetně poplatku) 34 152 Kč

$$1\,398 * 24 = 33\,552 + 600 = 34\,152 \text{ Kč}$$

Celkem žadatel zaplatí na úrocích (po odečtení poplatku) 3 552 Kč

Z pohledu věřitele

Investor bude splácet měsíční poplatek platformě ve výši 3 % p. a. ze zůstatku investované částky. Celkem za 24 měsíce zaplatí 1 081 Kč. Výpočet poplatku je zobrazen v Příloze III.

Celková splatná částka (jistina + úroky) 33 552 Kč

Poplatek věřitele celkem 1 081 Kč

Zisk věřitele z úroku celkem (po odečtení poplatku) 2 471 Kč

$$33\,552 - 30\,000 - 1\,081 = 2\,471$$

Při investici 30 000 Kč na platformě Zonky do půjčky na dobu 24 měsíců s roční úrokovou sazbou 10,99 % investor zhodnotí investovanou částku o 2 471 Kč.

Modelový příklad 3 – aplikace na Bankerat

Z pohledu dlužníka

Vzhledem k důchodovému věku žadatele se nenajde investor, který by byl ochotný investovat požadovanou částku za méně než 30 % p. a. Při akceptaci žadatelem daného úroku vychází anuitní splátka dle rovnice (1) 1 677 Kč.

$$p = 30 \% \text{ p. a.}$$

$$r = 30 / 12 = 2,5 \% \text{ p. m.} / 100 = 0,025$$

$$a = 30\,000 \frac{0,025}{1 - (1 + 0,025)^{-24}} = 1\,677,39$$

Měsíční anuitní splátka po zaokrouhlení	1 677 Kč
Jednorázový poplatek platformě za poskytnutí úvěru činí 5 % z půjčené částky, minimálně však 1 200 Kč	1 500 Kč
Celkem za úvěr žadatel zaplatí (včetně poplatku)	41 748 Kč
$1\,677 * 24 = 40\,248 + 1\,500 = 41\,748$	
Celkem žadatel zaplatí na úrocích (po odečtení poplatku)	10 248 Kč

Z pohledu věřitele

Investor, jenž pokryl 100 % požadované částky, zaplatí celkem platformě ve formě poplatků 604 Kč. Výpočet je znázorněn v Tabulce 18.

Tabulka 18 Výpočet poplatků investora na platformě Bankerat pro 3. příklad

Období	Splatnost	Nesplacená částka	Poplatek věřitele
1. rok	1. splátka	40 248 Kč	402Kč
2. rok	13. splátka	20 124Kč	201Kč
Poplatek věřitele celkem			604 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Celkem investor zhodnotí investovanou částku o 9 644 Kč.

Celková splatná částka (jistina + úroky)	40 248 Kč
Poplatek věřitele celkem	604 Kč
Zisk věřitele z úroku celkem (po odečtení poplatku)	9 644 Kč
$40\,248 - 30\,000 - 604 = 9\,644$	

Modelový příklad 3 – aplikace na Banking Online

Minimální požadovaná částka na portálu Banking Online tvoří 80 000 Kč. To znamená, že tato platforma není určená pro osoby, jež potřebují částku menší, než 80 000 Kč a podobní zájemci tedy musí žádat o úvěr u jiných společností.

Modelový příklad 3 – komparace

Výsledky výpočtů aplikovaných na jednotlivé platformy jsou ukázány v Tabulce 19.

Tabulka 19 Porovnání podmínek úvěru a investic na P2P platformách pro 3. příklad

	Parametr	Zonky	Bankerat
Žadatel o úvěr	Výše úvěru	30 000 Kč	30 000 Kč
	Doba splacení	24 měs.	24 měs.
	Roční úroková sazba	10,99 %	30 %
	Výše měsíční splátky	1 398 Kč	1 677 Kč
	Poplatek za poskytnutí úvěru	600 Kč	1 500 Kč
	Celková splacená částka	34 152 Kč	41 748 Kč
	Zaplaceno na úrocích	3 552 Kč	10 248 Kč
Věřitel – investor	investovaná částka	30 000 Kč	30 000 Kč
	Celkem zaplaceno na poplatcích	1 081 Kč	604 Kč
	Celkem zhodnocení	2 471 Kč	9 644 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Slovní zhodnocení bude uvedeno v kapitole 4.

4 Výsledky a diskuse

Na základě modelových příkladů, provedených v předešlé kapitole, bude v této kapitole uvedeno zhodnocení a výsledky práce.

4.1 Zhodnocení

Z uvedených modelových příkladů je patrné několik závěrů. Z Tabulek 13, 16 a 19 lze vyčíst fakt, že při investici velké peněžní částky do nerizikových úvěrů a za předpokladu že dlužník bude řádně splácet závazek, je nejlepší platformou pro zhodnocení peněz platforma Bankerat. Ovšem vzhledem k zaměření portálu existuje velmi malá pravděpodobnost, že se bonitní zájemce o úvěr může na portálu vyskytnout.

Je větší pravděpodobnost, že spolehliví plátcí budou žádat o úvěr na P2P platformách u společností Zonky a Banking Online. Z pohledu bezpečnosti investic jsou Zonky o něco lepší než Banking Online z důvodu, že ten nebere na sebe riziko nesplacení dlužníka a v případě defaultu úvěru investor musí zařídit veškeré procesy spojené s vymáháním sám. Na druhou stranu, i když Zonky bere na svoje bedra tuto činnost, na poplatcích si strhává docela velkou částku, což je skoro třetina vymožené částky. Z porovnaných portálů na Banking Online jsou nejnižší poplatky jak pro žadatele o půjčku, tak i pro věřitele.

Při rozboru druhého scénáře, který reprezentuje žadatele s větším rizikem nesplacení, je patrné, že při stejných podmínkách poskytnutého úvěru na portálech Zonky a Banking Online je mnohem výhodnější jak pro žadatele o úvěr, tak i pro investora platforma Banking Online. Přestože rozdíl mezi poplatky zájemce nejsou zjevné, rozdíl v poplatcích investora se značně liší. Oproti 3 % z investované částky u Zonky je poplatek ve výši 0,8 % z každé splátky na Banking Online je zanedbatelný.

Rozbor třetího scénáře pomohl zdůraznit nevýhodu platformy Banking Online především v tom, že minimální výše požadovaného úvěru je poměrně vysoká, a ne každý žadatel potřebuje úvěr nad 80 000 Kč. Ovšem daný příklad ukázal výhodnost malých částek investic na platformě Bankerat, kde na rozdíl od portálu Zonky se poplatek věřitele významně liší a zhodnocená částka byla oproti Zonky až třikrát větší.

Na základě modelových příkladů lze také vymezit zásadní charakteristiky platformem. Na všech analyzovaných portálech chybělo opatření vůči základním rizikům, která

se mohou vyskytnout v dané oblasti. Jak bylo vymezeno v teoretické části, existuje několik možností opatření proti vyskytnutí rizik v odvětví peer to peer. Jedním z nich je garance zpětného odkoupení. Jedině na platformě Zonky existuje opatření proti riziku selhání a to tím, že je nastavena maximální povolená částka investice do jedné půjčky, což umožňuje investorům diverzifikovat svá portfolia a snížit tímto krokem úvěrové riziko. Na druhou stranu u každého portálu v podmínkách využití se vyskytuje informace ohledně vymáhání a zesplatnění půjčky.

Závěrem lze shrnout, že pro investora, který nechce nebo nemá čas vyřizovat případné problémy s investicemi, je nejlepší P2P platformou pro zhodnocení financí platforma Zonky. Pro investora, který se nebojí riskovat, a navíc má čas na řešení případných problémů kvůli vymáhání pohledávky, poslouží portál Bankerat jako nejlepší volba. Banking Online má nejnižší poplatky investora a vysoký průměrný zisk z investic, avšak případné problémy s nesplacením si věřitel musí řešit sám. Nicméně proces ověření dlužníka na platformě probíhá důkladně a díky tomu by podíl vyskytnutých nebonitních dlužníků měl být nižší než u Bankerat.

Každý investor si však musí pamatovat, že příjem z investování podléhá zdanění podle § 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Investor zaplatí daň ze zhodnocení vložených prostředků z každé půjčky. Výše daně je 15 % z výše výnosu. Přesná výše zhodnocení však vždy záleží na individuální strategii každého investora.

Pro zájemce o úvěr, který má stabilní zdroj příjmu a nemá špatnou historii splácení závazků, může být vhodným portálem pro žádost o úvěr platforma Zonky, kde jsou nízké úroky a relativně nízké poplatky za poskytnutí úvěru. Avšak pro méně bonitní zájemce o úvěr bude výhodnější platforma Banking Online, protože jednak tam jsou menší maximální úrokové sazby a také o trochu menší poplatky.

Pro zájemce o úvěr, který má aktuálně problémy se splácením závazků a který se nebojí „utopit“ v závazcích, je jediná volba v platformě Bankerat. Žadatel však musí počítat s velmi vysokým úrokem a nevýhodností si brát další závazek.

Závěr

Trh s peer to peer úvěrováním je zatím poměrně novým trendem, o čemž svědčí omezené množství odborné literatury pro danou oblast problematiky a nevelký počet platforem uplatňujících daný fenomén P2P financí na území České republiky.

Cílem práce bylo představení a rozbor trhu s peer to peer půjčkami poskytovanými prostřednictvím vybraných českých platforem za pomoci investorů žadatelům o půjčku.

První část byla zpracována na základě studia odborné literatury zaměřenou na P2P úvěrování. Následně byl proveden rozbor vybraných P2P platforem a porovnání výhod a nevýhod jednotlivých portálů jak z pohledu zájemce o úvěr, tak i z pohledu investorů.

Z provedené analýzy je patrné, že trh s P2P úvěrováním je velice heterogenní a není zaměřen na stejného klienta, nýbrž na odlišné kategorie jak žadatele o úvěr, tak i investora.

Avšak každý investor by si měl sám zhodnotit výhody a nevýhody investic prostřednictvím P2P platforem a způsoby opatření pomocí diverzifikace investičního portfolia.

Český trh P2P financí se stále vyvíjí a lze konstatovat, že existuje v této oblasti velký potenciál pro inovaci, jako je například funkce auto-investování do půjček a ochrany věřitele proti rizikům.

Diplomová práce může být přínosná pro zájemce o spotřebitelský úvěr anebo pro zájemce, kteří chtějí zhodnotit své peněžní prostředky.

Seznam použité literatury

Aukce půjček - aukce žadatele o půjčku | *Banking Online* [online]. 2019 [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: <https://www.banking-online.cz/jak-to-funguje/pro-zadatele-o-pujcku/aukce-zadatele-o-pujcku>

Aukční systém půjček - o nás | *Banking Online* [online]. 2019 [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: <https://www.banking-online.cz/o-nas>

Bankerat: Statistika [online]. 2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/statistika/>

Benefi.cz [online]. 2018 [cit. 2018-10-30]. Dostupné z: <https://www.benefi.cz/>

Bez doložení příjmů | *Bankerat* [online]. 2019 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-bez-dolozeni-prijmu/>

Bez registrů | *Bankerat* [online]. 2019 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-bez-registru/>

Bez registrů a bez doložení příjmů | *Bankerat* [online]. 2019 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-bez-registru-a-bez-dolozeni-prijmu/>

Co jsou a jak přesně fungují P2P půjčky od lidí? [online]. okfin.cz, 2018 [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <https://www.okfin.cz/magazin/zonky-cz-co-jsou-a-jak-funguji-pujcky-od-lidi>

Často kladené dotazy [online]. Mintos, 2018 [cit. 2018-10-24]. Dostupné z: <https://www.mintos.com/cs/casto-kladene-dotazy/investovani-faq/jaka-rizika-jsou-spojena-s-investovanim-prostrednictvim-spolecnosti-mintos-faq/>

Časté otázky a odpovědi | *Bankerat* [online]. 2019 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/investice/caste-otazky-a-odpovedi/>

ČERNÝ, Aleš. *V Česku se rozjíždí on-line půjčování napřímo a bez bank* [online]. iDnes.cz, 2015-02-12 [cit. 2018-10-30]. Dostupné z: <https://www.mojepenize.com/p2p-pujcky-pro-zacatecniky-principy-strategie/>

Dokumenty a smlouvy | *Zonky* [online]. [cit. 2019-01-28]. Dostupné z: <https://zonky.cz/dokumenty#investori>

DROBIŠ, Zbyněk. *Kakos: Dáváme vydělat věřitelům a šanci dlužníkům* [online]. 2013-03-22 [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/383451-kakos-davame-vydelat-veritelum-a-sanci-dluznikum/>

DUDEK, Lukáš. *P2P půjčky pro začátečníky – principy a strategie* [online]. MojePeníze.com, 2018-01-09 [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: <https://www.mojepenize.com/p2p-pujcky-pro-zacatecniky-principy-strategie/>

HANUSOVÁ, Jaroslav a Jitka HANUSOVÁ. *CEO Zonky Novák: Překročili jsme miliardu, na trhu chceme 10 %* [online]. 2017-07-27 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <https://roklen24.cz/a/iLCM7/ceo-zonky-novak-prekrocili-jsme-miliardu-na-trhu-chceme-10->

CHADALÍKOVÁ, Leila. *Zázrak jménem Zonky: Vznikli jsme před 18 měsíci jako start-up, nyní půjčujeme 120 miliónů měsíčně, říká ředitel Pavel Novák* [online]. 2017-06-22 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/rozhovory/80246/zazrak-jmenem-zonky-vznikli-jsme-pred-18-mesici-jako-start-up-nyni-pujcujeme-120-milionu-mesicne-rika-reditel-pavel-novak.html>

Investice do půjček - jak investovat | Banking Online [online]. 2019 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://www.banking-online.cz/jak-to-funguje/pro-investora/jak-investovat>

Investor: často kladené otázky | Zonky [online]. [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi-investor>

IRating [online]. CRIF - Czech Credit Bureau, 2018 [cit. 2018-11-23]. Dostupné z: <https://www.crif.cz/irating/>

Jak to funguje | Bankerat [online]. 2019 [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/jak-to-funguje/>

JANDA, Josef. *Jak žít šťastně na dluh*. Praha: Grada, 2013. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-4833-7.

KAJLÍKOVÁ, Anna. *Od 1.12.2016 se mění poskytování a zprostředkování spotřebitelských úvěrů* [online]. Statutární město Prostějov, 2016-12-10 [cit. 2018-10-29]. Dostupné z: <https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/pozor-od-1-12-2016-se-meni-poskytovani-a-zprostredkovani-spotrebitelskych-uveru.html>

Kdo jsme | Bankerat [online]. 2019 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/o-nas/kdo-jsme/>

Klient: často kladené otázky | Zonky [online]. [cit. 2019-01-08]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>

Konsolidace půjček | Bankerat [online]. 2019 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/konsolidace-pujcek/>

MASON, David L. *Savings Societies* [online]. Rutgers University, 2015 [cit. 2018-09-14]. Dostupné z: <https://philadelphiaencyclopedia.org/archive/savings-societies/>

MATEESCU, Alexandra. *Peer-to-Peer Lending* [online]. Data & Society, 2015-01-07 [cit. 2018-09-23]. Dostupné z: <https://datasociety.net/pubs/dcr/PeertoPeerLending.pdf>

Metodický list. Úvěry klientské [online]. Česká národní banka [cit. 2018-10-28]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/tuv_kl_cs.pdf

MILNE, Alistair a Paul PARBOTEEAH. *The Business Models and Economics of Peer-to-Peer Lending* [online]. European Credit Research Institute, 2016 [cit. 2018-09-14]. ISBN 9789461385260. Dostupné z: <https://www.ceps.eu/system/files/ECRI%20RR17%20P2P%20Lending.pdf>

NEAGU, Codrut. *Simple questions: What is P2P (peer-to-peer) and why is it useful?* [online]. 2017-08-01 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <https://www.digitalcitizen.life/what-is-p2p-peer-to-peer>

Nebankovní půjčka na internetu levně | Banking Online [online]. 2019 [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: <https://www.banking-online.cz/jak-to-funguje/pro-zadatele-o-pujcku/profil-zadatele-o-pujcku>

Nebankovní úvěr - jak získat půjčku | Banking Online [online]. 2019 [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: <https://www.banking-online.cz/jak-to-funguje/pro-zadatele-o-pujcku/jak-si-pujcit>

NOVÁK, Tomáš. *Licenci ČNB na poskytování spotřebitelských úvěrů získalo 84 firem. Žadatelů bylo víc než sto* [online]. Euro.cz, 2018-04-01 [cit. 2018-10-27]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/byznys/licenci-cnb-na-poskytovani-spotrebitelskych-uveru-ziskalo-84-firem-zadatelu-bylo-vic-nez-sto-1408230>

OJUKOTOLA, Rahmon. *The guide to online loans in Nigeria*. RooJ, 2018. ISBN 9789789674237.

P2P půjčky: Srovnání, investice, daně [online]. skrblik.cz, 2017 [cit. 2018-11-19]. Dostupné z: <https://www.skrblik.cz/uvery/nebankovni-pujcky/p2p-pujcky/>

Peer-to-Peer (P2P) Service [online]. Investopedia, 2018-4-9 [cit. 2018-10-01]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/p/peertopeer-p2p-service.asp>

Peer to Peer Lending Risks [online]. LendingMemo, 2018 [cit. 2018-10-30]. Dostupné z: <https://www.lendingmemo.com/video/beginners-guide/basics/risks-peer-to-peer-lending/>

Poplatek věřitele | Bankerat [online]. Bankerat [cit. 2019-02-22]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/investice/poplatek-veritele>

Pravidla zadávání žádostí, nabídek a provizí | Bankerat [online]. 2019 [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pravidla-zadavani-zadosti-nabidek-a-provizi/>

Půjčka | Bankerat [online]. Bankerat [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka/>

Půjčka na zaplacení exekuce na nemovitosti | Bankerat [online]. 2019 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-na-zaplaceni-exekuce-na-nemovitosti>

Půjčujte si mezi sebou [online]. Bankerat, 2018 [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/>

RADOVÁ, Jarmila, Petr DVOŘÁK a Jiří MÁLEK. *Finanční matematika pro každého*. 8., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-4831-3.

Refinancování nevýhodné půjčky | Bankerat [online]. 2019 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/refinancovani-nevyhodne-pujcky/>

Registrace ČNB - osvědčení o zápisu do registru ČNB | Banking Online [online]. 2019 [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: <https://www.banking-online.cz/o-nas/registrace-cnb>

REX, Simon. *The History of Building Societies* [online]. 2017-04-18 [cit. 2018-09-13]. Dostupné z: <https://www.bsa.org.uk/information/consumer-factsheets/general/the-history-of-building-societies>

ROSULEK, Martin. *Rozhovor s Lukášem Dudkem o investování do P2P půjček* [online]. 2017-05-10 [cit. 2018-10-29]. Dostupné z: <https://digitalninomadstvi.cz/rozhovor-lukasem-dudkem-investovani-p2p-pujcek/>

ŘÍHOVÁ, Lenka. *Financování SME pomocí P2P úvěrů v České republice a v dalších vybraných státech*. In Mojmír Helísek (2017). Praha: Nakladatelství EUPRESS VŠFS, 2017. s. 21-22, 2 s. ISBN 978-80-7408-156-9.

Sazebník odměn a poplatků | Banking Online [online]. 2019 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://www.banking-online.cz/sazebnik-odmen-a-poplatku>

Sdílenou ekonomiku využívá téměř čtvrtina Čechů. Stoupá podpora regulace. [online]. 2018-04-12 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2018-04/tz_ceska_asociace_sdilene_ekonomiky_ipsos_12.4.2018.pdf

Se zástavou nemovitosti | Bankerat [online]. 2019 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-se-zastavou-nemovitosti/>

SCHEJBAL, Lumír. *Doložení splnění podmínek dle nového zákona o platebním styku do 13.10.2018* [online]. SCHEJBAL&PARTNERS advokátní kancelář, 2018-10-05 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/financni-pravo/ht-novy-kabat-pro-stare-poskytovatele-platebnich-sluzeb>

SIVASHANKAR M. *The Interesting History of Lending System. Habile Technologies* [online]. 2016-09-01 [cit. 2018-09-13]. Dostupné z: <https://habiletechnologies.com/blog/interesting-things-about-history-of-lending/>

Smlouva o zápůjčce [online]. Bankerat [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: https://www.bankerat.cz/web/data/file/0001/0067_ac208452e0.pdf?768745

Smlouva o zápůjčce | Banking Online [online]. 2019 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://www.banking-online.cz/dokumentace/smlouva-o-zapujcce>

Standardní informace před uzavřením smlouvy [online]. 2018-05-25 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: https://zonky.cz/downloads/Zonky_Standardni_informace_pred_uzavrenim_smlouvy.pdf

Startují Zonky.cz, P2P půjčky s podporou velké finanční skupiny [online]. 2015-06-24 [cit. 2019-01-07]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/startuji-zonky-cz-p2p-pujcky-s-podporou-velke-financni-skupiny/>

STRAKOVÁ, Kateřina. *Zonky: Příběhy zákazníků jsou nejlepším marketingem* [online]. MediaGuru, 2016-04-01 [cit. 2019-01-09]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2016/04/zonky-pribehy-zakazniku-jsou-nejlepsim-marketingem/>

ŠOBA, Oldřich a Martin ŠIRŮČEK. *Finanční matematika v praxi. 2.*, aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Partners. ISBN 978-80-271-0250-1.

TEJNSKÝ, Ondřej. *Nový kabát pro staré poskytovatele platebních služeb* [online]. Právní prostor, 2018-04-06 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/financni-pravo/ht-novy-kabat-pro-stare-poskytovatele-platebnich-sluzeb>

Velká šance pro malé investory: P2P lending neboli přímé úvěrování [online]. finance.cz, 2018-02-05 [cit. 2018-10-12]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/504352-velka-sance-pro-male-investory-p2p-lending-neboli-prime-uverovani/>

VESELÍKOVÁ, Monika. *Lidé půjčují lidem. Srovnání P2P platforem* [online]. penize.cz, 2018-01-12 [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitelske-uvery/319506-lide-pujcuji-lidem-srovnani-p2p-platforem>

YARAGHI, Niam a Shamika RAVI. *The Current and Future State of the Sharing Economy* [online]. Brookings Institution, 2017-03-17 [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3041207>

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník - nový. In: ročník 2012, číslo 89. Dostupné také z: <https://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>

Zákon č. 257/2016 Sb., zákon o spotřebitelském úvěru - nový. In: ročník 2016, číslo 257. Dostupné také z: <https://business.center.cz/business/pravo/zakony/spotrebitelsky-uver-novy/>

Zákon č. 258/2016 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o spotřebitelském úvěru. In: ročník 2016, číslo 258. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-258>

Zákon č. 370/2017 Sb., zákon o platebním styku. In: ročník 2017, číslo 370.
Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-370>

Zonky - Lidé půjčují lidem [online]. [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <https://zonky.cz/>

Zotify - Statistika systému Zonky [online]. [cit. 2018-11-20]. Dostupné z: <https://zotify.cz/stats>

Seznam tabulek

Tabulka 1 Podmínky pro zájemce o úvěr na platformě Zonky.....	37
Tabulka 2 Podmínky pro investora na platformě Zonky	40
Tabulka 3 Úroky a očekávané výnosnosti pro různé ratingy (sazby roční).....	41
Tabulka 4 Rozdělení ratingu podle rizikovosti.....	42
Tabulka 5 Poplatky pro investora na portálu Zonky.....	44
Tabulka 6 Typy úvěru na platformě Bankerat	47
Tabulka 7 Podmínky pro zájemce o úvěr na platformě Bankerat.....	49
Tabulka 8 Podmínky investování na portálu Bankerat.....	50
Tabulka 9 Podmínky pro zájemce o úvěr na platformě Banking Online.....	56
Tabulka 10 Podmínky investování na portálu Banking Online.....	58
Tabulka 11 Informace o žadateli a parametry úvěru pro modelový příklad 1.....	61
Tabulka 12 Výpočet poplatků investora na platformě Bankerat pro 1. příklad.....	64
Tabulka 13 Porovnání podmínek úvěru a investic na P2P platformách pro 1. příklad	65
Tabulka 14 Informace o žadateli a parametry úvěru pro modelový příklad 2.....	66
Tabulka 15 Výpočet poplatků investora na platformě Bankerat pro 2. příklad.....	68
Tabulka 16 Porovnání podmínek úvěru a investic na P2P platformách pro 2. příklad	69
Tabulka 17 Informace o žadateli a parametry úvěru pro modelový příklad 3.....	70
Tabulka 18 Výpočet poplatků investora na platformě Bankerat pro 3. příklad.....	72
Tabulka 19 Porovnání podmínek úvěru a investic na P2P platformách pro 3. příklad	73

PŘÍLOHY

Seznam příloh

- Příloha I Výpočet poplatků investora na platformě Zonky pro 1. modelový příklad
- Příloha II Výpočet poplatků investora na platformě Zonky pro 2. modelový příklad
- Příloha III Výpočet poplatků investora na platformě Zonky pro 3. modelový příklad

Výpočet poplatků investora na platformě Zonky pro 1. modelový příklad

Měsíc splacení	Zůstatek jistiny	Poplatek věřitele
1.	180 000 Kč	75 Kč
2.	176 250 Kč	73 Kč
3.	172 500 Kč	72 Kč
4.	168 750 Kč	70 Kč
5.	165 000 Kč	69 Kč
6.	161 250 Kč	67 Kč
7.	157 500 Kč	66 Kč
8.	153 750 Kč	64 Kč
9.	150 000 Kč	63 Kč
10.	146 250 Kč	61 Kč
11.	142 500 Kč	59 Kč
12.	138 750 Kč	58 Kč
13.	135 000 Kč	56 Kč
14.	131 250 Kč	55 Kč
15.	127 500 Kč	53 Kč
16.	123 750 Kč	52 Kč
17.	120 000 Kč	50 Kč
18.	116 250 Kč	48 Kč
19.	112 500 Kč	47 Kč
20.	108 750 Kč	45 Kč
21.	105 000 Kč	44 Kč
22.	101 250 Kč	42 Kč
23.	97 500 Kč	41 Kč
24.	93 750 Kč	39 Kč
25.	90 000 Kč	38 Kč
26.	86 250 Kč	36 Kč
27.	82 500 Kč	34 Kč
28.	78 750 Kč	33 Kč
29.	75 000 Kč	31 Kč
30.	71 250 Kč	30 Kč
31.	67 500 Kč	28 Kč

32.	63 750 Kč	27 Kč
33.	60 000 Kč	25 Kč
34.	56 250 Kč	23 Kč
35.	52 500 Kč	22 Kč
36.	48 750 Kč	20 Kč
37.	45 000 Kč	19 Kč
38.	41 250 Kč	17 Kč
39.	37 500 Kč	16 Kč
40.	33 750 Kč	14 Kč
41.	30 000 Kč	13 Kč
42.	26 250 Kč	11 Kč
43.	22 500 Kč	9 Kč
44.	18 750 Kč	8 Kč
45.	15 000 Kč	6 Kč
46.	11 250 Kč	5 Kč
47.	7 500 Kč	3 Kč
48.	3 750 Kč	2 Kč
Poplatek věřitele celkem		1 838 Kč

Výpočet poplatků investora na platformě Zonky pro 2. modelový příklad

Měsíc splacení	Zůstatek jistiny	Poplatek věřitele
1.	80 000 Kč	233 Kč
2.	78 095 Kč	228 Kč
3.	76 190 Kč	222 Kč
4.	74 285 Kč	217 Kč
5.	72 380 Kč	211 Kč
6.	70 475 Kč	206 Kč
7.	68 570 Kč	200 Kč
8.	66 665 Kč	194 Kč
9.	64 760 Kč	189 Kč
10.	62 855 Kč	183 Kč
11.	60 950 Kč	178 Kč
12.	59 045 Kč	172 Kč
13.	57 140 Kč	167 Kč
14.	55 235 Kč	161 Kč
15.	53 330 Kč	156 Kč
16.	51 425 Kč	150 Kč
17.	49 520 Kč	144 Kč
18.	47 615 Kč	139 Kč
19.	45 710 Kč	133 Kč
20.	43 805 Kč	128 Kč
21.	41 900 Kč	122 Kč
22.	39 995 Kč	117 Kč
23.	38 090 Kč	111 Kč
24.	36 185 Kč	106 Kč
25.	34 280 Kč	100 Kč
26.	32 375 Kč	94 Kč
27.	30 470 Kč	89 Kč
28.	28 565 Kč	83 Kč
29.	26 660 Kč	78 Kč
30.	24 755 Kč	72 Kč
31.	22 850 Kč	67 Kč

32.	20 945 Kč	61 Kč
33.	19 040 Kč	56 Kč
34.	17 135 Kč	50 Kč
35.	15 230 Kč	44 Kč
36.	13 325 Kč	39 Kč
37.	11 420 Kč	33 Kč
38.	9 515 Kč	28 Kč
39.	7 610 Kč	22 Kč
40.	5 705 Kč	17 Kč
41.	3 800 Kč	11 Kč
42.	1 895 Kč	6 Kč
Poplatek věřitele celkem		5 016 Kč

Výpočet poplatků investora na platformě Zonky pro 3. modelový příklad

Měsíc splacení	Zůstatek jistiny	Poplatek věřitele
1	30 000 Kč	75 Kč
2	28 750 Kč	84 Kč
3	27 500 Kč	80 Kč
4	26 250 Kč	77 Kč
5	25 000 Kč	73 Kč
6	23 750 Kč	69 Kč
7	22 500 Kč	66 Kč
8	21 250 Kč	62 Kč
9	20 000 Kč	58 Kč
10	18 750 Kč	55 Kč
11	17 500 Kč	51 Kč
12	16 250 Kč	47 Kč
13	15 000 Kč	44 Kč
14	13 750 Kč	40 Kč
15	12 500 Kč	36 Kč
16	11 250 Kč	33 Kč
17	10 000 Kč	29 Kč
18	8 750 Kč	26 Kč
19	7 500 Kč	22 Kč
20	6 250 Kč	18 Kč
21	5 000 Kč	15 Kč
22	3 750 Kč	11 Kč
23	2 500 Kč	7 Kč
24	1 250 Kč	4 Kč
Poplatek věřitele celkem		1 081 Kč